

ഭൂമി ഏറ്റൊടുക്കൽ

സാമൂഹിക പ്രത്യാജ്ഞാത വിലയിരുത്തൽ
പഠനം

കാനാത്തോട് റഗുലേറ്റർ കമ്പനിയിൽനിന്ന്
നിർമ്മാണം

മുകുന്ദപുരം താലുക്ക് ,തൃശ്ശൂർ

കരട് റിപ്പോർട്ട്

സെന്റർ ഫോറ്റ് ലാൻഡ് ആസൈ സൊഷ്യൽ സ്റ്റാൻഡാർഡ്
പാങ്കോട്, തിരുമല പി.ഒ, തിരുവനന്തപുരം, 06

പാശ്ചാ

തൃശ്ശൂർ ജില്ലയിൽ മുകുന്പുരം താലുക്കിലെ കാനാത്തോട്
പ്രദേശത്ത് കുറുമാലി പുഴയ്ക്ക് കുറുകെ റഗുലേറ്റർ കം
ബിഡിംഗിന്റെ നിർമ്മാണം.

അർത്ഥനാധികാരി

ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എൻജിനീയർ, കേരള ഇൻഡോഷൻ
ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ ഡെവലപ്പ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ
തിരുവനന്തപുരം

തൊന്ത്രമതി

സർക്കാരിന്റെ (ഒപ്പു വകുപ്പ്) 15/01/2023-ാം തീയതിയിലെ
സ. ഉ (ആർ.റ്റി) നം.248/2023/ ആർ. ഡി ഉത്തരവ്

വിജ്ഞാപന പ്രസിദ്ധീകരണം

05/01/2024 ലെ 37-ാം നമ്പർ അസാധാരണ ഗസറ്റ്.

ഭൂമിയേറ്റടുക്കൽ അധികാരി

സ്വപ്നാർത്ഥക്കു തുറമുഖം, എൽ.എ, കിരീടമംഗലം, തൃശ്ശൂർ

സാമൂഹിക പ്രത്യാസ്വാത അവലോകന യൂണിറ്റ്

സെൻ്റർ ഫോർ ലാൻഡ് ആൻഡ് സോഷ്യൽ സൂഡിസ്
റ്റി.സി. 39/457, പാങ്ങാട്, തിരുമല.പി.ഇ, തിരുവനന്തപുരം- 695006
ഇമെയിൽ: classtvpm@gmail.com വെബ്സൈറ്റ്: www.classtvpm.in

ഫോൺ നമ്പർ :9446029769

കുറിപ്പ്

തൃശ്ശൂർ ജില്ലാക്കൗൺസിൽ 04/01/2024 ലെ ഡി.സി.റി.എസ്. അന്തരിക്ഷ/1312/2023-ഇൽ 10 നമ്പർ ഉത്തരവ് പ്രകാരം 05/01/2024 ലെ 37-ാം നമ്പർ അസാധാരണ ഗസറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്ന സെക്ഷൻ 4(1) പ്രകാരമുള്ള വിജ്ഞാപനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് സാമൂഹിക പ്രത്യാഹരാത് പഠനം ഏറ്റെടുത്തത്. ഈ വിഷയവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിയമത്തിലും, ചടങ്ങളിലും നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ നടപടികൾ അഭ്യന്തരം പഠന സംഘം അവലംബിച്ചിരുന്നു. പദ്ധതിയ്ക്ക് വേണ്ടി ഏറ്റെടു കേണ്ടുന്ന ഭൂമിയുമായി ബന്ധമുള്ള തൽപ്പര കക്ഷികളുമായും, അധികാര സ്ഥാനങ്ങളുമായും ആശയ വിനിമയം നടത്തി ആവശ്യമായ വിവരങ്ങൾ പഠന സംഘം ശേഖരിച്ചു. നിയമം/ചടങ്ങളിലെ വ്യവസ്ഥകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി പ്രസ്തുത വിവരങ്ങളെ വിശകലനം ചെയ്തു കൊണ്ടാണ് പഠന റിപ്പോർട്ടിന്റെ കരക്ത തയ്യാറാക്കി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നത്. പദ്ധതി പ്രദേശം സന്ദർശിച്ച വേളയിൽ മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നതും, തൽപ്പര കക്ഷികളുടെ പ്രതികരണങ്ങളിൽ നിന്ന് ലഭ്യമായിട്ടുള്ളതുമായ സ്ഥിതി വിവര കണക്കാണ് പഠന റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കുന്നതിന് പ്രധാനമായും അടിസ്ഥാനമായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്.

കരക്ത റിപ്പോർട്ടിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള വിവരങ്ങൾ/അഭിപ്രായങ്ങൾ/ശുപാർശകൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച് തൽപ്പര കക്ഷികൾക്കുള്ള ആവലാതികൾ/ആക്ഷേപങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്ത് പരിഹാര മാർഗ്ഗങ്ങൾ കൂടി കൈണ്ടതുന്നതിനായി തൽപ്പര കക്ഷികളേയും ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികളേയും ഉൾപ്പെടുത്തി കൊണ്ട് ഒരു പൊതു ചർച്ച സംഘടിപ്പിക്കുന്നതാണ്. കരക്ത റിപ്പോർട്ട് പഠനയുണ്ടിരുന്നിൽ വെബ്സൈറ്റ് www.classtvpm.in - ലും ബന്ധപ്പെട്ട ഓഫീസുകളിലും നിയമപ്രകാരം പരസ്യപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതാണ്.

തിരുവനന്തപുരം
29/01/2024

ഡിസ്ട്രിക്ട് കൗൺസിൽ

ഉള്ളടക്കം

ഭാഗം-1

സാമുഹിക പ്രത്യാഖ്യാത അവലോകനം

അംബ്യൂഡിംഗ്	വിഷയം	പേജ് നമ്പർ
1	പദ്ധതി, ദൈവപ്പുർ, പൊതു ആവശ്യകത	11
2	പദ്ധതിയ്ക്ക് വേണ്ടി ശിപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂവിഭാഗങ്ങളും ദു വ്യാപ്തിയും സവിശേഷതകളും	11
3	പദ്ധതിയ്ക്ക് അവശ്യം വേണ്ട ഏറ്റവും ചുരുങ്ങിയ അളവ് ഭൂമിയാണോ ഏറ്റുടക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ള തന്നെ സംഗതി	13
4	പദ്ധതിയ്ക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ സാധ്യതയുള്ള സമാന സ്ഥലങ്ങളും അവയുടെ അനുയോജ്യതയും	13
5	പൊതുസ്ഥലമോ, ഉപയോഗിയ്ക്കാതെ കിടക്കുന്ന സ്ഥലമോ പദ്ധതിയ്ക്കായി ഉപയോഗപ്പെടുത്താനുള്ള സാധ്യതയും അപ്രകാരമുള്ള ഭൂമി ദൈവപ്പുറുടെ കൈവശത്തിലാണോ യെന്ന സംഗതിയും	14
6	പദ്ധതിയാൽ ബാധിയ്ക്കപ്പെടുന്ന / കൂടിയിരക്കപ്പെടാൻ സാധ്യതയുള്ള വ്യക്തികൾ / കൂടുംബങ്ങളുടെ വിവരം	14
7	ബാധിയ്ക്കപ്പെടുന്ന പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച വിവരം	15
8	പദ്ധതിയാൽ ബാധിയ്ക്കപ്പെടുന്ന കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങൾ/ഉപജീവന മാർഗ്ഗങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ	15
9	ബാധിയ്ക്കപ്പെടുന്ന പൊതു കെട്ടിടങ്ങൾ സെറ്റിൽമെന്റുകൾ മറ്റ് പൊതു ആസ്തികൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ.	15
10	ബാധിയ്ക്കപ്പെടുന്ന പൊതു സാമുഹിക സ്വത്തുകൾ, റോഡുകൾ, പാർക്കുകൾ, ദൈയിനേജ് സംവിധാനം, വൈദ്യുത വിതരണം തുടങ്ങിയവ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങം	15
11	ബാധിയ്ക്കപ്പെടുന്ന നൃഥ വിലശോപ്പുകൾ, ഭക്ഷ്യധാന്യ സംഭരണ ശാലകൾ, ആരാധനാലയങ്ങൾ, ശ്രമശാനം തുടങ്ങിയ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങം	16
12	ബാധിയ്ക്കപ്പെടുന്ന കൂടി വെള്ള ഉറവകൾ, കനുകാലിക ശ്രക്കുള്ള ജലസേബനസ്ഥാപനങ്ങൾ, പൊതുകുളങ്ങൾ, മേച്ചിൽ പുറങ്ങൾ തോട്ടങ്ങൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങം.	16
13	പദ്ധതിയാൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടാൻ സാധ്യതയുള്ള പരോക്ഷ ആരാതങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച വിവരം	16
14	ഭൂമിയേറ്റുക്കൽ ശുപാർശയിൽ, നിയമം / ചടങ്ങൾ അനുശാസനിക്കുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങൾ/ വിഷയങ്ങൾ പാലിക്കുന്ന നേഡായന സംഗതി	17
15	പദ്ധതി സൃഷ്ടിക്കാൻ സാധ്യതയുള്ള പ്രത്യാഖ്യാതങ്ങളും അവയെ അഭിമുഖീകരിയ്ക്കുന്നതിനുള്ള രീതി, ചെലവ് അതിന് പദ്ധതിയുടെ ആകെ ചെലവിനേലുള്ള പ്രത്യാഖ്യാതാ തം എന്നിവ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങം	17
16	പൊതുജനാദിപ്രായം	18
17	അവലോകന സംഗ്രഹം	18

ഭാഗം.2

സാമൂഹിക പ്രത്യാജ്വലാത് നിർദ്ദേശണ പദ്ധതി

1	നിർദ്ദേശണ സംശയം	1.1 പദ്ധതിയും പൊതുആവശ്യകതയും 25 1.2 പദ്ധതിയുടെ സ്ഥാനം 25 1.3 ഏറ്റോടുകൂന്ന ഭൂമിയുടെ വലിപ്പവും സവിശേഷതകളും 26 1.4 പരിഗണിച്ച ഇതര മാർഗ്ഗങ്ങൾ 26 1.5 സാമൂഹിക പ്രത്യാജ്വലാതങ്ങൾ 27 1.6 ലഭ്യകരണ നടപടികൾ 27
2	വിശദമായ പദ്ധതി വിവരണം	2.1 ഷൈവലപ്പീരുടെ പശ്ചാത്തലവും, ഭരണ /മാനേജമെന്റ് ഘടനയും ഉൾപ്പെടെ പദ്ധതിയുടെ പശ്ചാത്തലം 31 2.2 നിയമത്തിൽ ലിന്റ് ചെയ്തിരിക്കുന്ന പൊതു ആവശ്യത്തിനുള്ള മാനദണ്ഡം അങ്ങളുമായി എപ്രകാരം യോജിക്കുന്നുവെ നൽകുന്ന ഉൾപ്പെടെയുള്ള പദ്ധതിയുടെ യുക്തി 31 2.3 പദ്ധതി വലിപ്പം, സ്ഥാനം, ശേഷി, ഉല്പ നം, ഉല്പാദന ലക്ഷ്യങ്ങൾ, ചെലവ്, അപകട സാധ്യതകൾ സംബന്ധിച്ച വിവ രങ്ങൾ 32 2.4 ഇതര മാർഗ്ഗങ്ങളുടെ പരിശോധന 32 2.5 പദ്ധതിയുടെ നിർമ്മാണ ഘട്ടങ്ങൾ 32 2.6 പ്രധാന രൂപ കല്പന സവിശേഷതകൾ, വലിപ്പം സംബന്ധിച്ച വിവരം 32 2.7 അനുബന്ധ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളും ടെ ആവശ്യകത 32
		2.8 തൊഴിൽ ശക്തി ആവശ്യകത (താൽക്കാലികം / സ്ഥിരം) 32 2.9 സാമൂഹിക പ്രത്യാജ്വലാത വിലയിരുത്തൽ/ പരിസര പ്രത്യാജ്വലാത വിലയിരുത്തൽ നടത്തിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ വിവരവും, സാങ്കേ തിക സൗകര്യം സംബന്ധിച്ച വിശദാംശ ങ്ങൾ 32 2.10 ബാധകമായ നിയമങ്ങളും നയങ്ങളും 32
3	പഠനസംഘം, സമീപനം, രീതി ശാസ്ത്ര ത്രൈ, സാമൂഹ്യ പ്രത്യാജ്വലാത വിലയിരുത്തൽ സമയക്രമവും ആസൂത്രണ വും	3.1 പഠന സംഘാംഗങ്ങളുടെ പട്ടിക 33 3.2 സാമൂഹിക പ്രത്യാജ്വലാത വിലയിരുത്തൽ ലിനായിവിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതിന് അവലംബിച്ച രീതി ശാസ്ത്രവും യുക്തിയും 34 3.3 പഠന സമ്പ്രദായത്തിലെ മാതൃകാ പരി ശോധന 34 3.4 ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയിരുന്ന വിവര ഫേസാ തസ്സുകളെ സംബന്ധിച്ച അവലോകനം 35 3.5 ബന്ധപ്പെട്ട കക്ഷികളുമായുള്ള കൂടിയാ ലോചനം സമയക്രമവും പൊതു ചർച്ച യുടെ വിശദാംശങ്ങളും 35

4	ഭൂമി വിലയിരുത്തൽ	4.1 ഭൂപടം, രജിസ്റ്ററുകൾ, പ്രാഥമിക ഫ്രോട്ട് സ്കൂകൾ എന്നിവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള വിവരങ്ങൾ	36
		4.2 പദ്ധതിമുഖ്യവേന്ന ആധാരത്തിൽപ്പെടുന്ന മൊത്തം പ്രദേശം	36
		4.3 പദ്ധതിയ്ക്കാവശ്യമായ മൊത്തം ഭൂമി	37
		4.4 പദ്ധതി പ്രദേശത്തിന് സമീപം പൊതു ഉപയോഗത്തിലുള്ള സ്ഥലം ഉണ്ടാക്കിൽ അതിന്റെ നിലവിലെ ഉപയോഗം	37
		4.5 നിലവിൽ ഏതെങ്കിലും ഭൂമി വാങ്ങുകയോ അനുബന്ധിപ്പെടുത്തുകയോ പാട്ടിക്കാടുക്കുകയോ ഏറ്റെടുക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടുണ്ടാക്കിൽ പദ്ധതികൾ ആവശ്യമുള്ള ഓഫോ പ്ലോട്ടിന്റെയും നിർദ്ദിഷ്ട ഉപയോഗം	37
		4.6 പദ്ധതിക്കായി ഏറ്റെടുക്കാൻ ശ്രീപാർശ്വ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂമിയുടെ അളവും സ്ഥാനവും	37
		4.7 ഭൂമിയുടെ സ്വഭാവവും, നിലവിൽ ഭൂമിയുടെ തരവും, ഉപയോഗവും, കൂഷി ഭൂമി ആശൈനക്കിൽ ജലസേചന ലഭ്യതയും വിളവെടുപ്പ് രീതിയും	38
		4.8 കൈവശ ഭൂമിയുടെ വലിപ്പം ഉടമസ്ഥാവകാൾ ത്തിൽ അടുത്ത കാലത്തുണ്ടായ വ്യത്യാസങ്ങൾ, അവസാന മുന്ന് വർഷത്തിൽ ഭൂമിയിനേൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള കൈമാറ്റവും ഉപയോഗവും	38
		4.9 ഭൂമിയുടെ വിലകൾ, ഉടമസ്ഥാവകാൾ ത്തിൽ അടുത്ത കാലത്തുണ്ടായ വ്യത്യാസങ്ങൾ, അവസാന മുന്ന് വർഷത്തിൽ ഭൂമിയിനേൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള കൈമാറ്റവും ഉപയോഗവും	38
5	ബാധിത കുടുംബങ്ങളുടെയും ആസ്തികളുടെയും വൃംഘികൾ വിലയും	5.1 നേരിട്ട് ബാധിക്കുന്ന കുടുംബങ്ങളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ	39
		5.2 വനാവകാശം നഷ്ടപ്പെടുന്ന പട്ടിക വർദ്ധകാരും മറ്റ് വനവാസികളും ഉൾപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾ	39
		5.3 പൊതു വിഭവങ്ങൾ ഉപജീവനമാർഗ്ഗമായി ആശയിച്ചിരുന്നവയിൽ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നത് മുമ്പേനു അവ നഷ്ടപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾ	39
		5.4 കേരള- സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ വിവിധ പദ്ധതികൾ പ്രകാരം പതിച്ച കിട്ടിയ ഭൂമി നഷ്ടപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾ	40
		5.5 ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് മുമ്പ് മുന്ന് വർഷമോ അതിലധികമോ കാലയളവിൽ നശരഹപ്പേരുങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്ന കുടുംബങ്ങൾ	40
		5.6 മുന്ന് വർഷമോ അതിലധികമോ കാലയളവിലായി ഏറ്റെടുക്കുന്ന ഭൂമി പ്രാഥമിക ജീവനോപാധിയായി ആശയിച്ചിരുന്ന കുടുംബങ്ങൾ	40

		5.7 ഭൂമി ഏറ്റൊക്കുന്നില്ലായെങ്കിലും പദ്ധതിയുടെ പരോക്ഷ ആശാതും അനുഭവിയ്ക്കേണ്ടി വരുന്ന കൂടുംബങ്ങൾ	40
		5.8 ഉൽപാദന സ്വത്തുകളുടേയും പ്രധാന ഭൂമിയുടെയും പട്ടിക	40
6	സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക-സാംസ്കാരിക രൂപരേഖ	6.1 പദ്ധതി പ്രാദേശികത്തിലെ ജനസംഖ്യാപരമായ വിശദാംശങ്ങൾ	41
		6.2 വരുമാനം - ഭാരിക്കും, നിലവാരവും	41
		6.3 ദൂർദ്ദശ വിഭാഗങ്ങൾ	42
		6.4 ഭൂവിനിയോഗവും ഉപജീവനവും	42
		6.5 പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ	42
		6.6 പ്രാദേശിക ഉപജീവനത്തിന് കാരണമാകുന്ന ഘടകങ്ങൾ	42
		6.7 രക്തബന്ധ ക്രമങ്ങളും സാമൂഹിക സാംസ്കാരിക സംഘടനകളും	42
		6.8 ഭരണ സംഘടനകൾ	43
		6.9 രാഷ്ട്രീയ സംഘടനകൾ	43
		6.10 സാമൂദായികാധികാരിക്കുന്ന പഴര സംഘടനകൾ	43
		6.11 പ്രാദേശിക ചലനാത്മകതയും ചരിത്രപരമായ പരിണാമ പ്രക്രിയയും	43
		6.12 ജീവിത സാഹചര്യങ്ങളുടെ ഗുണ നിലവാരം	43
7	സാമൂഹിക പ്രത്യാശാത നിർവ്വഹണ പദ്ധതി	7.1 ലഭ്യകരണ സമീപനം	44
		7.2 ആശാതും ഒഴിവാക്കുന്നതിനോ, ലഭ്യകരിക്കുന്നതിനോ, നഷ്ടം നികത്തുന്നതിനോ വേണ്ടിയുള്ള നടപടികൾ	45
		7.3 പുനരധിവാസം, പുന്ഃസ്ഥാപനം, നഷ്ടപരിഹാരം എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിയമത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന നടപടികൾ	45
		7.4 നിർവ്വഹിക്കുമെന്ന് റിപ്പോർട്ടിൽ തന്നെ അർത്ഥനാഡികാരി വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ള നടപടികൾ	46
		7.5 സാമൂഹിക പ്രത്യാശാത വിലയിരുത്തൽ വേളയിൽ തിരിച്ചറിഞ്ഞ പദ്ധതി രൂപകൾ പനയിലെ മാറ്റങ്ങൾ, വിവിധ ശൃംഖലകളിലുട നീജമുള്ള ആശാതങ്ങളുടെ വ്യാപ്തിയും തീവ്രതയും പരിഹരിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ അധിക നടപടികൾ	46
		7.6 ഓരോ ലഭ്യകരണ തന്ത്രങ്ങളിനും വിശദമായ പ്രവർത്തനങ്ങളും സമയപരിധിയും ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ലഭ്യകരണ പദ്ധതി	47
		7.7 ഏറ്റൊക്കാൻ പ്രതിജ്ഞാബന്ധമാണെന്നും, നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടവയിൽ തന്നെ ഏറ്റൊക്കാൻ പ്രതിജ്ഞാബന്ധമല്ലാത്തതാണെന്നും അർത്ഥനാഡികാരി സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള നടപടികൾ	48

8	സാമൂഹിക പ്രത്യാധാര പദ്ധതിയും നിർവ്വഹണ സ്ഥാപന ചട്ട ക്ഷേട്ടും	8.1 സ്ഥാപന ഉടൻകളുടെ വിവരങ്ങൾ ഓരോ ലഘുകരണ നടപടികൾക്കും ഉത്തരവാദിത്വമുള്ള വ്യക്തികളും	48
		8.2 സർക്കാർ ഇതര സ്ഥാപനങ്ങളുടെയോ ചൊല്ലിത്തും ഉണ്ടക്കിൽ അത് സംബന്ധിച്ച വിവരം	49
		8.3 ആവശ്യമായ ശേഷിയും, സാങ്കേതിക സഹായം ഉണ്ടക്കിൽ അവ സംബന്ധിച്ച സൂചനയും	49
		8.4 ഓരോ പ്രവർത്തനത്തിനും ആവശ്യമായ അനുയോജ്യ സമയക്രമം	49
9	സാമൂഹിക പ്രത്യാധാര നിർവ്വഹണ ബാധ ജീറ്റും, ആശാ സ നടപടികൾ ക്ഷേഡ്റ്റ ഭേദാ തല്ലും	9.1 പുനരധിവാസ-പുനസ്ഥാപന ചെലവു കൾ	50
		9.2 വാർഷിക ബാധജീറ്റും പ്രവർത്തന പദ്ധതിയും	51
		9.3 ഇന്നു തിരിച്ചുള്ള സാമ്പത്തിക ഫ്രേഞ്ചുൾ	51
10	സാമൂഹ്യ പ്രത്യാധാര നിർവ്വഹണ പദ്ധതി - മേൽ നോട്ട് വും വിലയിരുത്തലും	10.1 നീരീക്ഷണവും മുല്യനിർണ്ണവും-പ്രധാന സൂചികകൾ	52
		10.2 റിപ്പോർട്ടിംഗ് സംവിധാനവും നീരീക്ഷണ കർത്തവ്യങ്ങളും	52
11	ഭൂമി ഏറ്റൊടുക്കൽ - നോട്ട് അനുംതിപ്പെടുത്തുന്ന കേംഭും - അപദാനപരമായ ശുപാർശങ്ങളും	പൊതു ആവശ്യകത, കുറെത്ത സ്ഥാന ഭൂംശമുള്ള ഇതര മാർഗ്ഗം, ഭൂമിയുടെ ഏറ്റവും കുറെത്ത ആവശ്യപ്പെടൽ, സാമൂഹിക പ്രത്യാധാരത്തിന്റെ തീവ്രത, ആവശ്യമായ നടപടികൾ തുടങ്ങിയവ സംബന്ധിച്ച അന്തിമ സംഗ്രഹം	53
12 അനുബന്ധങ്ങൾ			
		1 സെക്ഷൻ 4(1) വിജ്ഞാപനം	57
		2 ബാധിത കുടുംബാംഗങ്ങളെയും ചമയങ്ങളെയും യും സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ	59
		3 പദ്ധതിയെ സംബന്ധിച്ച ദൈവലപ്പുകൾ നൽകിയിരുന്ന കത്തിന്റെ പകർപ്പ്	60

ഭാഗം ഒന്ന്

സാമൂഹിക
പ്രത്യാസ്പാത
അവലോകനം

അഭ്യാസം 1

പദ്ധതി, ബൈവലപ്പുർ, പൊതു ആവശ്യകത സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ

മുകുന്പുരം താലുക്കിൽ കാനാതോട് എന്ന സ്ഥലത്ത് ചെങ്ങാലുർ, ലേഡായി വില്ലേജുകളുടെ അതിർത്തിയായി ഒരുകുന്ന കുറുമാലി പുഴയ്ക്ക് കുറുകെ റഗുലേറ്റർ കുറുകെ ബീഡിംഗും അനുബന്ധ രോഡും നിർമ്മിക്കുന്നതിനാണ് ഭൂമിയേറ്റുക്കൽ ആവശ്യമായി വരുന്നത്. കേരളാ ഇൻഡോ ഇൻഡോ സ്ട്രെക്ചർ ബൈവലപ്പമെന്ന് കോർപ്പറേഷൻ ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എൻജിനീയറാണ് പദ്ധതിയുടെ ബൈവലപ്പരായിട്ടുള്ളത്.

പ്രസ്തുത പ്രദേശത്ത് പുഴയ്ക്ക് ഇരുവശത്തും ബൈരോഡുകൾ എത്തി നിൽക്കുന്നുണ്ട്. തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനം ക്രമീകരിച്ചിരുന്ന കടത്ത് തോണി ഉപയോഗിച്ചാണ് പ്രദേശവാസികൾ പുഴ മുറിച്ച് കടന്നിരുന്നത്. നിലവിൽ കടത്ത് തോണിയുടെ സേവനം ഇല്ലായെന്നും കാണുന്നുണ്ട്.

ചെങ്ങാലുർ വില്ലേജിന്റെ പരിധിയിൽ ഉൾപ്പെടുവരുന്ന കിഴക്കേക്കരയിലെ ജനസമൂഹത്തിന് സർക്കാർ ഓഫീസുകളും കച്ചവടസ്ഥാപനങ്ങളും, നാഷണൽ ഫോറെന്റും സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ലേഡായി വില്ലേജിന്റെ അധികാര പരിധിയായ പടിഞ്ഞാ ഭക്കര ഭാഗത്തെക്ക് വളരെയെല്ലാപ്പും എത്തി ചേരുന്നതിന് പുഴയ്ക്ക് കുറുകെ പ്രദേശത്ത് പാലം അത്യാവശ്യമാണെന്ന് കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

കുടാതെ കൂഷി ആവശ്യത്തിന് വേണ്ടിയുള്ള ജലസേചനസാധ്യം പ്രദേശവാസികൾ ഈ പുഴയെ ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ട്. വേനൽക്കാലത്ത് ഇൻഡേഷൻ വകുപ്പിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ താത്കാലിക ചീഫ് നിർമ്മിച്ചാണ് കൂഷി ആവശ്യത്തിന് വെള്ളം സംരക്ഷിച്ചിരുന്നത്. ഇതിന് വേണ്ടി കർഷകരുടെ ഒരു കുട്ടായ്മ രൂപപ്പെടുത്തുകയും അവരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പന്ത് സെറ്റുകൾ സ്ഥാപിച്ച് കൂഷി നടത്തി വരുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. നാല് ഷട്ടറുകളുശ്രദ്ധപ്പെടുന്ന ഗിഗുലേറ്റർ കുറുകെ ബീഡിംഗ് വരുന്നതോടെ വേനൽക്കാലത്ത് കൂഷിയാവശ്യത്തിനായി പുഴയിൽ മതിയായ അളവിൽ വെള്ളം സംഭരിച്ച് നിറുത്താൻ കഴിയുമെന്നും വിലയിരുത്തുന്നുണ്ട്. ഇപ്രകാരം വലിയ ഒരു ജനസമൂഹത്തിന് പ്രയോജനം ചെയ്യുന്ന റഗുലേറ്റർ കുറുകെ ബീഡിംഗിന്റെയും അനുബന്ധ രോഡിന്റെയും നിർമ്മാണത്തിന് വേണ്ടിയുള്ള ഭൂമിയേറ്റുക്കൽ ഒരു പൊതു ആവശ്യം സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയാണെന്ന് തന്നെ വിലയിരുത്തുന്നുണ്ട്.

അഭ്യാസം 2

പദ്ധതിയ്ക്ക് വേണ്ടി ശിപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂമിയുടെ വ്യാപ്തിയും സവിശേഷതകളും

05/01/2024-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഭൂമിയേറ്റുക്കൽ നിയമത്തിലെ 4(1) പ്രകാരമുള്ള വിജ്ഞാപനം അനുസരിച്ച് 0.03.55 ഹെക്ടർ ഭൂമിയാണ് ഘോറ്റുക്കൽ നിയമത്തിലെ നടപടികൾക്ക് വിധേയമാക്കേണ്ടതെന്ന് കാണുന്നു. ഈ കാനാതോട് എന്ന സ്ഥലത്ത് കുറുമാലിപുഴയുടെ ഇരു കരകളിൽ എത്തി നിൽക്കുന്ന ബൈരോഡുകളുടെ ഇരുവശത്തുമായി വ്യാപിച്ച് വരുന്നവയും, മുകു

നെപ്പുതം താലുക്കിലെ ചേങ്ങാലുർ, നെല്ലായി വില്ലേജുകളിലെ വിവധ സർവീസ് ഡിവിഷനുകളിൽ ഉൾപ്പെട്ട വരുന്നവയുമാണ്. റവന്യൂ ഫേബക്സർ പ്രകാരം ഇവ പുതയിടമെന്ന കാറ്റഗറിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട വരുന്നവയാണെന്നും മനസ്സിലാക്കുന്നുണ്ട്.

പരിശോധിച്ചതിൽ ഏറ്റൊക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്തിരിക്കുന്നതും, ഡെവലപ്പറുടെ പ്രതിനിധി കാണിച്ച് തന്നിട്ടുള്ളതുമായ പ്രസ്തുത ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ 05 വ്യക്തികളുടെ/കുടുംബങ്ങളുടെ കൈവശാനുഭാവത്തിലാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത ഭൂവിഭാഗങ്ങളിൽ ഒരു കൈവശ ഭൂമിയിൽ നിലനിൽക്കുന്ന ചുറ്റുമതിൽ ഒഴിച്ച് നിരുത്തിയാൽ ബാക്കിയുള്ളവ യാതൊരു ചമയങ്ങളും മില്ലാതെ ഒഴിഞ്ഞ് കിടക്കുന്നവയാണെന്നാണ് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങളേയോ, കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളേയോ എത്തെങ്കിലും പൊതുസംരംഭങ്ങളേയോ നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമിയേറ്റൊക്കൽ ബാധിക്കുന്ന/ദോഷപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം പ്രദേശത്ത് സ്വീഷ്ടിക്കുന്നില്ല.

പദ്ധതിയ്ക്ക് വേണ്ടി ഡെവലപ്പർ തീരുമാനിച്ചിട്ടുള്ള അലെൻഡ്മെന്റ് പ്രകാരമുള്ള ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ ഏറ്റൊക്കുന്നതിൽ പ്രദേശത്ത് യാതൊരുവിധ എതിർപ്പില്ലായെന്നും ഭൂമിയേറ്റൊക്കൽ നടപടികൾ മുമ്പായി അവ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി കൊണ്ട് തന്നെപാലത്തിന്റെ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനം നടത്തി വരുന്നതയും അതിൽ ബാധിത സമൂഹം ആക്ഷേപങ്ങൾ ഉന്നയിക്കുന്നില്ലായെന്നും കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

അഭ്യാസം 3

പദ്ധതിയ്ക്ക് അവധ്യം വേണ്ട ചുരുങ്ങിയ അളവ് ഭൂമിയാണോ ഏറ്റൊക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതെന്ന സംഗതി

കാനാതോട് പുഴയും, പുഴ പുറമ്പോക്കും ഉപയോഗിച്ച് കൊണ്ടാണ് പാലം പ്രധാനമായും നിർമ്മിക്കുന്നത്. പ്രസ്തുത ഭാഗത്ത് പുഴയുടെ ഇരുകരളിൽ എത്തി നിൽക്കുന്ന രോധ്യുകളുമായി പാലത്തെ ബന്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് വേണ്ട അപേക്ഷ രോധ്യ നിർമ്മിക്കുന്നതിനും തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇപ്രകാരം അപേക്ഷ രോധ്യ നിർമ്മിക്കുന്നതിനും അവിടെ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന പവ്യ ഹാസ്യകൾ മാറ്റി സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും ആവശ്യമായ ഭൂമിയ്ക്ക് വേണ്ടിയാണ് നിർദ്ദിഷ്ട സ്വകാര്യ ഭൂമികൾ ഏറ്റൊക്കേണ്ടതായി വരുന്നതെന്നും മനസ്സിലാക്കുന്നു.

ഡെവലപ്പർ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള രൂപരേഖയനുസരിച്ച് പാലത്തിന്റെ നിർമ്മാണം 2022 -ൽ ആരംഭിക്കുകയും ഏകദേശം 25% പണി പൂർത്തിയാകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഭൂവൃദ്ധമകൾ അനുവാദം നൽകിയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ളത്. നിർമ്മാണം പുരോഗമിക്കുന്ന പാലത്തിനുസ്വത്തമായിട്ടുള്ള അനുബന്ധ രോധ്യിന് വേണ്ടിയാണ് പ്രധാനമായും ഭൂമിയേറ്റൊക്കൽ ആവശ്യമായി വരുന്നത്. നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പുരോഗമിച്ച് വരുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ പദ്ധതിക്ക് അവധ്യം വേണ്ട ഭൂമിയാണോ ഏറ്റൊക്കുന്നതെന്ന സംഗതിക്ക് വലിയ പ്രസക്തിയുള്ളതായി പറഞ്ഞ സംഘം വിലയിരുത്തുന്നില്ല.

അഭ്യാസം 4

പദ്ധതിയ്ക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ സാധ്യതയുള്ള സമാന സഹായാളും അവധ്യം അനുയോജ്യതയും

ഒരു പദ്ധതിക്ക് വേണ്ടി ഭൂമിയേറ്റൊക്കുന്ന അവസരത്തിൽ, അവധ്യം സ്ഥാനം /ലോക്കേഷൻ നിർണ്ണയിക്കുന്ന സംഗതിയിൽ ചില മാനദണ്ഡങ്ങൾ പരിഗണിക്കണമെന്ന് നിലവിലെ ഭൂമിയേറ്റൊക്കൽ നിയമത്തിൽ നിഷ്കർഷിക്കുന്നുണ്ട്. ഭൂമിയേറ്റൊക്കൽ മുഖേന പ്രദേശത്ത് സുഷ്ടിക്കാൻ സാധ്യതയുള്ള ആളാത്തങ്ങൾ കുറയുന്ന തരത്തിൽ പൊതുസ്ഥലങ്ങളോ, ഉപയോഗിക്കാതെ കിടക്കുന്ന ഭൂവിഭാഗങ്ങളോ പരമാവധി ഉപയോഗപ്പെടുത്താനുള്ള സാധ്യത പരിശോധിക്കണമെന്ന് നിയമം വിഭാവനം ചെയ്യുന്നുണ്ട്.

നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതി പ്രകാരമുള്ള പാലത്തിന്റെ നിർമ്മാണം ഏകദേശം 25% തെരാളം പൂർത്തിയാകുകയും, നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനം പുരോഗമിച്ച് വരുകയും മാണം. നിർമ്മിക്കുന്ന പാലത്തിന് അനുസ്വതമായിട്ട് മാത്രമേ അനുബന്ധ രോധ്യ നിർമ്മിയ്ക്കാൻ കഴിയുകയുള്ളൂവെന്നതും ശ്രദ്ധയമായി സംഗതിയാണ്. ഈ സഹചര്യത്തിൽ പദ്ധതിക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ സാധ്യതയുള്ള സമാന സഹായാളും പരിശോധനയ്ക്കും അവധ്യം അനുയോജ്യതയുള്ള അവധ്യം ഇനി വലിയ പ്രസക്തിയുള്ളതായി പറഞ്ഞ സംഘം വിലയിരുത്തുന്നില്ല.

അഭ്യാസം 5

**പൊതുസ്ഥലമോ, ഉപയോഗിയ്ക്കാതെ കിടക്കുന്ന സ്ഥലമോ
പദ്ധതിയ്ക്കായി ഉപയോഗപ്പെടുത്താനുള്ള സാധ്യതയും
അപേക്കാരമുള്ള ഭൂമി ഡെവലപ്പറൂട കൈവശത്തി
ലാണോയെന്ന സംഗതിയും**

പാലം നിർമ്മിക്കുന്നതിന് പ്രധാനമായും പുഴയും, പുഴ പുറന്പോക്കും ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതായി കാണുന്നുണ്ട്. പുഴയുടെ ഇരുക്കരകളിലും എത്തിനിൽക്കുന്ന രോധുകളും പുഴ പുറന്പോക്കുകളുമാണ് പ്രദേശത്തെ പൊതുസ്ഥലം/ സർക്കാർ വക ഭൂവിഭാഗങ്ങളായി കാണേണ്ടിവരുന്നത്. ഈ പരമാവധി ഉപയോഗിക്കുകയും, കുറവ് വരരുന്ന അളവിൽ മാത്രം സ്വകാര്യ ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ ഏറ്റുടുത്ത് കൊണ്ട് പദ്ധതി യഥാർത്ഥമാക്കുകയാണ് അവലംബിയ്ക്കേണ്ടുന്ന മാർഗ്ഗമായി കാണേണ്ടത്.

പദ്ധതി പ്രകാരമുള്ള പാലത്തിന്റെ നിർമ്മാണം പുരോഗമിച്ച് വരുകയാണ്. കഴിഞ്ഞ രണ്ട് വർഷത്തിലെയികും കാലാവധിയിൽ തുടങ്ങിയ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനം മുഖ്യമായി ഏകദേശം 25 ശതമാനത്തിലെയികും പണി പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ട്. ആകേശപങ്ങൾ പട്ട സംഘട്ടനിനോട് ഉയർത്തിയിരുന്നുവെങ്കിലും ഭൂമിയേ ദൃഢുക്കത്തോടു കൂടിയുള്ള രീതിയിലാണ് ഭൂവൃദ്ധമകൾ പദ്ധതിയോട് സഹകരിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് മനസ്സിലാക്കുന്നു. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ പൊതു സ്ഥലമോ ഉപയോഗിയ്ക്കാതെ കിടക്കുന്ന സ്ഥലമോ പദ്ധതിയ്ക്കായി ഉപയോഗിയ്ക്കാനുള്ള സാധ്യതയുടെ പരിശോധനയ്ക്ക് വലിയ ഫലം ഇല്ലായെന്നാണ് പട്ട സംഘം വിലയിരുത്തിയിട്ടുള്ളത്.

അഭ്യാസം 6

**പദ്ധതിയാൽ ബാധിയ്ക്കപ്പെടുന്ന / കുടിയിറകപ്പെടാൻ
സാധ്യതയുള്ള വ്യക്തികൾ / കുടുംബങ്ങളുടെ വിവരം**

പദ്ധതിക്ക് വേണ്ടി ഏറ്റുകേണ്ടുന്ന സ്വകാര്യ ഭൂവിഭാഗങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി ഡെവലപ്പർ ഫീൽഡിൽ കാണിച്ച് തന്നിട്ടുള്ള മാർക്കുകൾ പ്രകാരം നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമിയേറുടുക്കത്തോടു പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങളേയോ, കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളേയോ ഏതെങ്കിലും പൊതുസംരംഭങ്ങളേയോ ബാധിക്കുന്ന/ ഭോഷപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം പ്രദേശത്ത് സൃഷ്ടിക്കുന്നില്ല. കൈവശഭൂമി ഭാഗികമായി നഷ്ടപ്പെടുന്നത് കൂടാതെ ഒരു പാർപ്പിട കെട്ടിടവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചുറ്റുമതിലിനെ ഭാഗികമായി ഭോഷപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം മാത്രമാണ് ബാധിത വ്യക്തികൾക്കുണ്ടാക്കുന്ന ആലാതമായി നിരീക്ഷിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

അദ്ദോയം 7

ബാധിയ്ക്കപ്പെടുന്ന പാർപ്പിടകെട്ടിടങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച വിവരം

പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങളേയോ, കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളേയോ എത്തെങ്കിലും പൊതു സംരംഭങ്ങളേയോ നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമിയേറ്റുകൽ ബാധിക്കുന്ന / ദോഷപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം പ്രദേശത്ത് സൃഷ്ടിക്കുന്നില്ല. കൈവശലുമി ഭാഗികമായി നഷ്ടപ്പെട്ടു നന്ത് കുടാതെ ഒരു പാർപ്പിട കെട്ടിടവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചുറുമതിലിനെ ഭാഗികമായി ദോഷപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം മാത്രമാണ് ബാധിത വ്യക്തികൾക്കുണ്ടാകുന്ന അല്പാത്മമായി നിരീക്ഷിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

അദ്ദോയം 8

പദ്ധതിയാൽ ബാധിയ്ക്കപ്പെടുന്ന കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങൾ / ഉപജീവന മാർഗ്ഗങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ

പദ്ധതിയ്ക്ക് വേണ്ടി ഏറ്റുറുട്ടുക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്തിരിക്കുന്ന ഭൂവിഭാഗങ്ങളിൽ ഒരു തരത്തിലും ഉള്ള കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളോ / സ്ഥാപനങ്ങളോ, തൊഴിൽ പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന സംരംഭങ്ങളോ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നില്ല. അതു കൊണ്ട് തന്നെ നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമിയേറ്റുകൽ ആരുടെയെങ്കിലും ഉപജീവന മാർഗ്ഗത്തെ ദോഷപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യമില്ലായെന്നാണ് നിരീക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളത്.

അദ്ദോയം 9

ബാധിയ്ക്കപ്പെടുന്ന പൊതു കെട്ടിടങ്ങൾ, സെറ്റിൽമെന്റുകൾ മറ്റ് പൊതു ആസ്തികൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ.

നിർദ്ദിഷ്ട പാലത്തിന്റെയും അപോച്ച രോധിന്റെയും നിർമ്മാണത്തിന് വേണ്ടി ഏറ്റുറുട്ടുക്കാൻ ശ്രീപാർശ ചെയ്തിരിക്കുന്ന ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ 27 വ്യക്തികളുടെ / കുടുംബങ്ങളുടെ കൈവശത്തിലാണെന്നാണ് മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുള്ളത്. പ്രധാനമായും പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങൾ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ഭൂവിഭാഗങ്ങളുടെ ഭാഗങ്ങളാണിവ. ഇവയിൽ പൊതുകെട്ടിടങ്ങളോ സെറ്റിൽ മെന്റുകളോ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നില്ല. രോധ്, പുഴ, പുഴപ്പുരോധാകൾ എന്നിവയാണ് പൊതു ആസ്തികളുടെ പരിധിയിൽ വരുന്നതെന്നും മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. മറ്റ് പൊതു ആസ്തികളെന്നും തന്നെ അലെൻമെന്റീനകത്ത് ഉൾപ്പെട്ട് വരുന്നില്ല.

അദ്ദോയം 10

ബാധിയ്ക്കപ്പെടുന്ന പൊതു സാമൂഹിക സ്വത്തുകൾ, രോധുകൾ, പാർക്കുകൾ, ദ്രോഡുകൾ സംവിധാനം, വൈദ്യുത വിതരണം തുടങ്ങിയവ സംബന്ധിച്ച വിവരണം

പുഴയുടെ ഇരു കരകളിലും എത്തി നിൽക്കുന്ന രോധുകളെ ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന തരത്തിലാണ് പാലത്തിന് രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കി നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനം നടന്ന് വരുന്നത്. പാലത്തിന്റെ രണ്ടുഭാഗങ്ങളിലുമായി വരുന്ന രോധുകളെ പുഴ

യുടെ തീരത്ത് നിന്ന് ഒരു നിശ്ചിത ദൂരം വരെ വീതി കൂട്ടി വികസിപ്പിച്ച് കൊണ്ടാണ് അനുബന്ധ രോധ്യ നിർമ്മിക്കുന്നത്. അതിനാൽ പ്രസ്തുത രോധ്യ വികസനം മുഖ്യമായുള്ള വൈദ്യുത വിതരണ സംവിധാനത്തിൽ പുനർക്കൂടുതലായി ആവശ്യമാണെന്ന് വിലയിരുന്നുണ്ട്. പൊതു സാമൂഹിക സ്വത്തുക്കളോ, പാർക്കുകളോ, ദൈയിനേജ് സംവിധാനമോ ബാധിക്കപ്പെടുന്ന സാഹചര്യം പലതി പ്രദേശത്ത് ഉണ്ടാകുന്നില്ലായെന്നും നിരീക്ഷിക്കുന്നുണ്ട്.

അദ്യാധികാരിയായം 11

**ബാധിയ്ക്കപ്പെടുന്ന നൃഥ വിലപ്പോപ്പുകൾ, ഭക്ഷ്യധാന്ധ
സംഭരണ ശാലകൾ, ആരാധനാലയങ്ങൾ, ശ്രമശാനകം
തുടങ്ങിയവ സംബന്ധിച്ചവിവരങ്ങൾ**

കാനാതോട് പുഴയ്ക്ക് കുറുക്കെയാണ് റഗുലേറ്റർ കം ബീഡിംഗ് നിർമ്മിക്കുന്നത്. ഇതിന്റെ രണ്ടാംഘട്ടിലും അപേക്ഷാ രോധ്യ നിർമ്മിച്ച് നിലവിലുള്ള രോധ്യകളിലുമായി പാലത്തെ ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന തരത്തിലുമാണ് പലതിയുടെ രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കിയിരിക്കുന്നത്. ഏറ്റുടുക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂവിഭാഗങ്ങളിലോ, സമീപ പ്രദേശങ്ങളിലോ നൃത്യവില പ്പോപ്പുകളോ, ഭക്ഷ്യധാന്ധ സംഭരണ ശാലകളോ, ശ്രമശാനകമോ, ആരാധനാലയങ്ങളോ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നില്ല.

അദ്യാധികാരിയായം 12

**ബാധിയ്ക്കപ്പെടുന്ന കൂടിവെള്ള ഉറവകൾ, കനുകാലികൾക്കുള്ള
മേച്ചിൽപുറങ്ങൾ, ജലദ്രോതസ്സുകൾ, പൊതുകുളങ്ങൾ,
തോട്ടങ്ങൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ.**

നിർദ്ദിഷ്ട പലതിയ്ക്കായി ഏറ്റുടുക്കാൻ ശിപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ 05 വ്യക്തികളുടെ/കൂടുംബങ്ങളുടെ കൈവശാനുഭവത്തിലാണെന്നാണ് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ഇവയിൽ രണ്ടുണ്ട് പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങൾ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ഭൂവിഭാഗങ്ങളുടെ ഭാഗങ്ങളാണ്. മുന്ന് കൈവശങ്ങൾ ചമയങ്ങളില്ലാത്തതും, രണ്ടുണ്ടുമുണ്ട് പലതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിർമ്മാണപ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്ന് വരുന്നതുമായിട്ടാണ് കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. അതുകൊണ്ട് തന്നെ കൂടി വെള്ള ഉറവകളേയോ, കനുകാലികൾക്കുള്ള മേച്ചിൽപുറങ്ങളേയോ ജലദ്രോതസ്സുകളേയോ പൊതുകുളങ്ങളേയോ ബാധിക്കുന്ന സ്ഥിതി വിശേഷം ഇല്ലായെന്നാണ് നിരീക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളത്.

അദ്യാധികാരിയായം 13

**പലതിയാൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടാൻ സാധ്യതയുള്ള പരോക്ഷ
ആലാതങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച വിവരം**

നിർദ്ദിഷ്ട പലതിയ്ക്കുവേണ്ടി 05 കൂടുംബങ്ങളുടെ/വ്യക്തികളുടെ കൈവശഭൂമിയാണ് ഏറ്റുടുക്കേണ്ടി വരുന്നത്. ഭാഗികമായ അളവിലാണ് ഭൂമി ഏറ്റുകൈണ്ടി വരുന്നതെന്നും, കൈവശഭൂമി പുർണ്ണമായി ഏറ്റുടുക്കുന്ന കേസുകളിലും യെന്നും നിരീക്ഷിക്കുന്നുണ്ട്. പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങളേയോ, കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളേ

യോ എത്തെങ്കിലും പൊതുസംരംഭങ്ങളേയോ നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമിയേറ്റുകൽ ബാധിക്കുന്ന/അോഷപ്ലൈടുത്തുന്ന സാഹചര്യം പ്രദേശത്ത് സൃഷ്ടിക്കുന്നില്ല. കൈവഴി ഭൂമി ഭാഗികമായി നഷ്ടപ്ലൈടുന്നത് കുടാതെ ഒരു പാർപ്പിട കെട്ടിവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചുറ്റുമതിലിനെ ഭാഗികമായി അോഷപ്ലൈടുത്തുന്ന സാഹചര്യം മാത്രമാണ് ബാധിത വ്യക്തികൾക്കുണ്ടാകുന്ന ആലാതമായി നിരീക്ഷിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ഇപ്രകാരം 05 കുടുംബങ്ങളെ നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതി നേരിട്ട് തന്ന ബാധിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ നിർദ്ദിഷ്ട പാലത്തിന്റെയും അനുബന്ധ രോധിന്റെയും നിർമ്മാണം പ്രദേശത്ത് കാര്യമായ പരോക്ഷ ആലാതങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുമെന്ന് വിലയിരുത്തുന്നീല്ല.

അദ്ധ്യായം 14

**ഭൂമിയേറ്റുകൽ ശുപാർശയിൽ, നിയമം / ചട്ടങ്ങൾ
അനുശാസിക്കുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങൾ/ വ്യവസ്ഥകൾ
പാലിക്കുന്നുണ്ടായെന്ന സംഗതി**

ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂമിയേറ്റുകൽ പൊതു ആവശ്യം നിവേദാനം ഉപയുക്തമാണോ, ഉപയുക്തമാണെങ്കിൽ അതിന് വേണ്ട ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ വിസ്തീർണ്ണത്തിലാണോ ഭൂമി ഏറ്റുക്കുന്നത്, സാമൂഹിക ആലാതം താരത മേന കുറവ് വരുന്ന സമാന്തരമായ മറ്റ് സ്ഥലങ്ങൾ/ ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ പരിഗണിക്കുകയും അവ പദ്ധതിക്ക് അനുയോജ്യമല്ലായെന്ന് കണ്ണടത്തിയിരുന്നോ, പദ്ധതിക്ക് ഉപയോഗിക്കാൻ തക്ക ഭൂമി ബൊലപ്പെടുത്തുകയും കൈവഴിയിരുന്നു. നിയമം/ചട്ടങ്ങൾ നിഷ്കർഷിക്കുന്ന വിഷയങ്ങൾ പട്ടം സംഘം പരിശോധിച്ചിരുന്നു.

കേരളാ ഇൻഫോസ്ട്രെച്ചർ ബൊലപ്പെടുത്തുന്ന കോർപ്പറേഷൻ നാണ്ക് പദ്ധതിയുടെ രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്. പ്രസ്തുത രൂപരേഖയ്ക്കുനു സൃതമായ രീതിയിൽ പാലത്തിന്റെ നിർമ്മാണം രണ്ട് വർഷത്തിന് മുമ്പായി തന്നെ ആരംഭിക്കുകയും ഉദ്ദേശം 25% നിർമ്മാണം പൂർത്തിയായ സാഹചര്യവും മാണ്ഡ് നിലനിൽക്കുന്നത്. നിർമ്മിക്കുന്ന പാലത്തിന് അനുസൃതമായിട്ട് മാത്രമേ അനുബന്ധ രോധി നിർമ്മിയ്ക്കാൻ കഴിയുകയുള്ളൂ. അനുബന്ധ രോധിന്റെയും പവ്യ ഹാസിന്റെയും നിർമ്മാണത്തിനാണ് പ്രധാനമായും സ്വകാര്യ ഭൂമികൾ ഏറ്റുകേണ്ടി വരുന്നത്. പട്ടം സംഘത്തിന്റെ നിരീക്ഷണത്തിൽ നിർമ്മിക്കുന്ന പാലത്തിന്റെ ഘടനയ്ക്കുനുസൃതമായി രണ്ടുഭാഗങ്ങളിലും അനുബന്ധ രോധി നിർമ്മിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ അളവിലാണ് ഭൂമിയേറ്റുകൽ ശുപാർശ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളതെന്നും, നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തിയ്ക്ക് ശേഷം ഏറ്റുത്തുകഴിഞ്ഞ ഭൂവിഭാഗങ്ങളിൽ അല്പപാ പോലും ഉപയോഗിയ്ക്കാതെ വെറുതെ ഇടുന്ന സാഹചര്യം ഉണ്ടാകുകയില്ലായെന്നുണ്ട്.

അദ്ധ്യായം 15

**പദ്ധതി സൃഷ്ടിക്കാൻ സാധ്യതയുള്ള പ്രത്യാജ്വലാതങ്ങളും
അവരെ അഭിമുഖീകരിയ്ക്കുന്നതിനുള്ള രീതി, ചെലവ് അതിന്
പദ്ധതിയുടെ ആകെ ചെലവിനേലുള്ള പ്രത്യാജ്വലാതം
സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ**

കാനാ തോട് പുഴയും, പുഴ പുറമ്പോക്കിന്റെയും ഭാഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തിയാണ് പ്രാധാന്യമായും പാലം നിർമ്മിക്കുന്നത്. രണ്ടുശാഖകളിലും അപേപ്പാച്ച് രോധൻ നിർമ്മിക്കുന്നതിനും പന്പ് ഹാസ് മാറ്റി സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും വേണ്ടിയാണ് സ്വകാര്യ ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ ഏറ്റുടുക്കേണ്ടി വരുന്നത്. ശുപാർശ ചെയ്തിരിക്കുന്ന ഭൂമിയേറ്റുക്കൽ 05 കെകവർഷ ഭൂവിഭാഗങ്ങളേയൊന്ന് നേരിട്ട് ബാധിക്കുന്നത്. പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങളേയോ, കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളേയോ ഏതെങ്കിലും പൊതുസംരംഭങ്ങളേയോ നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമിയേറ്റുക്കൽ ബാധിക്കുന്ന/അഭിപ്രായപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം പ്രദേശത്ത് സൃഷ്ടിക്കുന്നില്ല. കെകവർഷഭൂമി ഭാഗികമായി നഷ്ടപ്പെടുന്നത് കൂടാതെ ഒരു പാർപ്പിട കെട്ടിടവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചുറ്റുമതിലിനെ ഭാഗികമായി അഭിപ്രായപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം മാത്രമാണ് ബാധിത വ്യക്തികൾക്കുണ്ടാകുന്ന ആഘാതമായി നിരീക്ഷിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

ഇപ്പോൾ ചെലവ് പദ്ധതിയുടെ ആകെ ചെലവുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുന്നോൾ വളരെ നിസ്സാരമാണെന്നെന്ന കാണാൻ കഴിയുന്നുള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് തന്നെ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ ദുരീകരിക്കുന്നത് മുഖേന ഉണ്ടാക്കാനിടയുള്ള ചെലവ്, പദ്ധതിയുടെ ആകെ ചെലവിനേൽ കാര്യമായ പ്രത്യാഘാതം സൃഷ്ടിക്കുമെന്ന നിരീക്ഷിക്കുന്നില്ല.

അദ്യായം 16 പൊതുജനാഭിപ്രായം

ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂമിയേറ്റുക്കൽ കൊണ്ടുള്ളൂള്ള പാലനിർമ്മാണത്തിന്റെയും അനുബന്ധ രോധൻ വികസനത്തിന്റെയും ആവശ്യകതയും പ്രാധാന്യവും സംബന്ധിച്ച് പ്രദേശവാസികൾ, ബാധിത ഭൂവൃത്തകൾ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ജന പ്രതിനിധികൾ, പ്രദേശത്തെ സാമൂഹിക പ്രവർത്തകൾ തുടങ്ങിവരുമായി പഠനസംഘം സംവദിച്ചിരുന്നു. കാനാതോട് എന്ന സ്ഥലത്ത് കുറുമാലി പുഴയ്ക്ക് കുറുകെ റഗുലേറ്റർ കും ബൈഡിംഗും അനുബന്ധ രോധൻ നിർമ്മിക്കുന്നത് അത്യാവശ്യമായ വിഷയമാണെന്നാണ് പൊതു അഭിപ്രായമായി ഉയർന്ന വന്നിട്ടുള്ളത്.

അദ്യായം 17 അവലോകന സംഗ്രഹം

നിർദ്ദിഷ്ട പ്രദേശത്ത്, ചെങ്ഗാലുർ, നെല്ലായി വില്ലേജുകളുടെ അതിർത്തിയായി ഒഴുകുന്ന കുറുമാലി പുഴയ്ക്ക് കുറുകെ റഗുലേറ്റർ കും ബൈഡിംഗും അനുബന്ധ രോധൻ നിർമ്മിയ്ക്കണമെന്നത് പ്രദേശ വാസികൾക്കും പറയ്ക്കര, കുണ്ടുകടവ് പാതായത്തുകളിലെ മുഴുവൻ ജനസമൂഹത്തെ സംബന്ധിച്ചും വളരെയധികം പ്രയോജനം ചെയ്യുന്ന അടിസ്ഥാന സ്ഥാകര്യ വികസനമായി തന്നെ പട്ടം സംഘം വിലയിരുത്തുന്നുണ്ട്. ഡെവലപ്മെന്റ് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള രൂപ രേഖയും പാലത്തിന്റെ നിർമ്മാണം കഴിഞ്ഞ 02 വർഷത്തിലേരെയായി പുരോഗമിച്ച് വരുകയാണ്. പാലത്തിന്റെ രണ്ടുശാഖകളിലും അനുബന്ധ രോധൻ നിർമ്മിക്കുന്നതിനും പന്പ് ഹാസ് മാറ്റി സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും വേണ്ടിയാണ് ഭൂമിയേറ്റുക്കൽ ആവശ്യമായി വരുന്നത്. ബാധിത വ്യക്തികൾ അനുവാദം നൽകിയ തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് സ്വകാര്യ ഭൂമികളിൽ കുടി നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മുൻകുറായി ആരംഭിച്ചതെന്നും മനസ്സിലാക്കുന്നുണ്ട്. ഈ സാഹചര്യങ്ങൾ

പരിഗണിക്കുന്നേം ബാധിത സമൂഹത്തിന്റെ വിവരങ്ങൾ, നഷ്ടപ്പെടുന്ന ചമയ അശൾ, ആലാറ ദൃശ്യകരണത്തിനുള്ള ആശാസ നടപടികൾ തുടങ്ങിയവ സംബന്ധിച്ച് അവലോകനത്തിന് മാത്രമേ പഠനത്തിൽ പ്രസക്തിയുള്ളുവെന്നും, നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 4-ൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള എല്ലാ വിഷയങ്ങളുടെയും അവലോകനത്തിനും, ശുപാർശകൾക്കും പ്രസക്തിയില്ലായെന്നും നിരീക്ഷിക്കുന്നുണ്ട്.

പദ്ധതികൾ വേണ്ടി തീരുമാനിച്ചിട്ടുള്ള ഭൂമിയേറ്റുകൾ പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങളേയോ, കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളേയോ ഏതെങ്കിലും പൊതുസംരംഭങ്ങളേയോ ബാധിക്കുന്ന / ഭോഷപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം പ്രദേശത്ത് സൃഷ്ടിക്കുന്നില്ല. ഒക്കെ വശ്രൂമി ഭാഗികമായി നഷ്ടപ്പെടുന്നത് കൂടാതെ ഒരു പാർപ്പിട കെട്ടിടവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചുറുമതിലിനെ ഭാഗികമായി ഭോഷപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം മാത്രമാണ് ബാധിത വ്യക്തികൾക്കുണ്ടാകുന്ന ആലാറത്തമായി നിരീക്ഷിക്കാൻ കഴിത്തിട്ടുള്ളത്.

പ്രദേശത്ത് ഗുരുതരമായി ആലാറത്തെളാന്നും തന്നെ സൃഷ്ടിക്കുന്നില്ലായെന്നും, ഭൂമിയേറ്റുകലിൽ സാധാരണ ഉണ്ടാകുന്നതുപോലുള്ള ഗതവരമേറിയ ആക്രോഷപദ്ധതീക്കുന്നും ബാധിത സമൂഹം ഉന്നയിക്കുന്നില്ലായെന്നുള്ള സാഹചര്യവും ശ്രദ്ധയായ വിഷയമായി തന്നെ നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതിയിൽ നിലനിൽക്കുന്നുമുണ്ട്.

ഭാഗം

രണ്ട്

സാമൂഹിക പ്രത്യാളാത്
നിർവ്വഹണ പദ്ധതി

ആമുഖം

സർക്കാരിന്റെ പൊതു ആവശ്യങ്ങൾക്കായി ഭൂമി ഏറ്റൊക്കുന്നതിന്, 1894 ലെ ഭൂമി ഏറ്റൊക്കൽ നിയമമാണ് പ്രാബല്യത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നത്. ഈ നിയമ പ്രകാരമുള്ള ഭൂമി ഏറ്റൊക്കലിൽ ഭൂവൃതമകൾക്ക് മതിയായ നഷ്ടപരി ഹാരം ലഭിക്കുന്നില്ലായെന്ന ആക്ഷേപം പരക്കെ ഉണ്ടായിരുന്നു. കുടാതെ പ്രസ്തുത നിയമം കൊള്ളേണിയൽ സഭാവമുള്ളതാണെന്നും അതിൽ ഏറ്റൊക്കൽ മുഖ്യമായ കുടിയിറിക്കപ്പെടുന്നവർക്കും ഉപജീവനം നഷ്ടപ്പെടുന്നവർക്കും യാതൊരു ആശാസ നടപടികളും വിഭാവനം ചെയ്യുന്നില്ലായെന്നുമുള്ള പരാ തികളും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇതിന് പരിഹാരമായി, “ഭൂമി ഏറ്റൊക്കലിൽ ന്യായ മായ നഷ്ട പരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും, പുനരധിവാസത്തിനും, പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശ നിയമം” എന്ന പേരിൽ ഒരു നിയമം കേന്ദ്ര സർക്കാർ 2013-ൽ നിർമ്മിക്കുകയും 01.01.2014 മുതൽ പ്രാബല്യത്തിൽ വരുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഈ നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരം ഭൂവൃതമകൾക്കുള്ള നഷ്ടപരിഹാരം ഗണ്യമായി വർദ്ധിപ്പിക്കുക മാത്രമല്ല, തൊഴിലാളികളും വാടകക്കാരും ഉൾപ്പെടെ ബാധിതരാകുന്ന ജാഗ്രോ കൂടുംബാ ത്തിനും മതിയായ പുനരധിവാസവും പുനഃസ്ഥാപനവും നൽകണമെന്ന് നിർ ദ്രോഗിച്ചുകൊണ്ട്, പ്രസ്തുത ഭൂമിയെ ആശയിച്ചിരുന്നവർക്ക് നീതി ലഭ്യമാക്കു ന്നതിൽ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ ചെലുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

2013-നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ അനുസരിച്ച്, പൊതു ആവശ്യ അംഗീകാരിക്കുന്നതിലും ഭൂമിയുടെ അളവ് ബാധകമാക്കാതെ തന്നെ പദ്ധതി മുഖ്യമായ ഉണ്ടാകുന്ന സാമൂഹിക പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ ഒരു സത്രം ഏജൻസിയെ കൊണ്ട് അവലോകനം നടത്താനും സാമൂഹിക പ്രത്യാഘാത നിർവ്വഹണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കാനുമുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഏറ്റൊക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്തിരിക്കുന്ന ഭൂമി ഉപയോഗിച്ചുള്ള പദ്ധതി പൊതു ആവശ്യം നിന്നവേറ്റാൻ ഉപയുക്തമാണോ?, ഏറ്റൊക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്തിരിക്കുന്ന ഭൂമി പൊതു ആവശ്യം സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിനുള്ള ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ വിസ്തീർണ്ണത്തിലാണോ?, പദ്ധതിയ്ക്ക് വേണ്ടി ഇതരസ്ഥലങ്ങൾ പരിശോധിക്കുകയും അവ ഉപയുക്തമല്ലായെന്ന് കണക്കത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ?, പദ്ധതിയുടെ മൊത്തം നേടങ്ങൾ സാമൂഹിക പ്രത്യാഘാതങ്ങളേയും ചെലവിനേയും, ബാധിയ്ക്കപ്പെടുന്ന/സ്ഥാനഭ്യർഷ്ണം സംഭവിക്കുന്ന കൂടുംബങ്ങളുടെ ഏണ്ണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ആഘ്യാതങ്ങളേയും മറികടക്കുന്നുണ്ടോ? തുട ആഡിയ വിഷയങ്ങൾ നീതിക്രിക്കേറ്റതുണ്ടെന്നും നിയമം അനുശാസിക്കുന്നുണ്ട്. അതിനാൽ ഭൂമി ഏറ്റൊക്കുന്നതിന്റെ ഫലമായി ബാധിത സമൂഹത്തിന്

ഉണ്ടാകുന്ന പ്രത്യാഹരാത്തങ്ങൾ വിലയിരുത്തുന്നതിനും നിർബന്ധയിക്കുന്നതിനും മായിട്ടുള്ള ഒരു ഉപകരണമാകുകയെന്നതാണ് സാമൂഹിക പ്രത്യാഹരാത വിലയിരുത്തൽ യുണിറ്റിന്റെ ഉത്തരവാദിത്വമായി കാണേണ്ടി വരുന്നത്. ആയത് പുർണ്ണമായും നിരവേറ്റാൻ ആത്മാർത്ഥമായി പരിശോമിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ബാംഗ്
പഠന യുണിറ്റ് ചെയർമാൻ

ഭൂമിയ്ക്ക് ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരം നൽകിക്കൊണ്ട് ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ആല്പാത്തിന് അശ്വാസം നൽകാവുന്നതാണ്.എറ്റുക്കുന്ന ഭൂമിയ്ക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം തിട്ടപ്പെടുത്തുന്നതിന്, 2013 ലെ നിയമത്തിൽ 26 മുതൽ 30 വരെ യുള്ള പകുപ്പുകളിൽ നടപടി ക്രമങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ട്. ഭൂമിയുടെ കമ്പോള വിലയും, ശാമ പ്രദേശമാണെങ്കിൽ, നഗരപ്രദേശത്ത് നിന്ന് ഇതിലേക്കുള്ള ദൂരത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി 1 മുതൽ 2 വരെയുള്ള ഘടകം കൊണ്ട് കമ്പോള വിലയെ ഗുണിച്ച് കിട്ടുന്ന തുകയും, ഭൂമിയിലുള്ള ചമയങ്ങളുടെ വിലയും ചേരുവോൾ ലഭിക്കുന്ന നഷ്ട പരിഹാരവും, അതിന്റെ 100 ശതമാനം തുക സൊലേഷ്യമായും ചേർത്ത് കിട്ടുന്ന ആകെ തുകയാണ് അവാർഡ് തുകയെന്ന രീതിയിൽ ഭൂവൃദ്ധമകൾക്ക് നിയമ പ്രകാരം ലഭിക്കുന്നത്.

ഇതിനുവേണ്ടി ഭൂമിയുടെ കമ്പോള വില ആദ്യമായി തിട്ടപ്പെടുത്തുന്നു. ഇതിന് മുന്ന് മാർഗ്ഗങ്ങൾ നിയമങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിക്കുകയും, അവയിൽ നിന്ന് കുടുമ്പത്ത് വില ലഭ്യമാക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗം സീകരിയ്ക്കാമെന്നും നിർദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ട്. സാധാരണയായി സമീപ പ്രദേശങ്ങളിലെ സമാനസ്വാവത്തിലുള്ള ഭൂമികളിൽ കഴിഞ്ഞ മുന്ന് വർഷത്തിനുള്ളിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുള്ള ആധാരങ്ങളിലോ, വില്പന കരാറുകളിലോ സുചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള വില്പന വിലയുടെ ശരാശരിയാണ് കമ്പോള വിലയായി പരിഗണിക്കുന്നത്. എന്നാൽ ഈ നടപടികളിൽ പ്രധാനമായും താഴെ വിവരിക്കുന്ന തരം ചില ആക്ഷേപങ്ങൾ ഭൂവൃദ്ധമകൾക്കിടയിൽ നിലനിൽക്കുന്നതായി ബോധ്യപ്പെടുന്നുണ്ട്.

1. പ്രദേശത്ത് നിലനിൽക്കുന്ന ഭൂമി വിലയെക്കാൾ കുറഞ്ഞ തുകയാണ് രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്ന ആധാരങ്ങളിലും വില്പന കരാറുകളിലും സാധാരണയായി സുചിപ്പിയ്ക്കാറുള്ളത്
2. സർക്കാർ നിശ്ചിയിച്ചിട്ടുള്ള ന്യായ വിലപോലും പലപ്പോഴും ധമാർത്ഥവുമായി പൊരുത്തപ്പെടുന്നില്ല.
3. പ്രദേശത്ത് നിലനിൽക്കുന്ന മാർക്കറ്റ് വില സുചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള വിലയായാണെങ്കിൽ ലഭിക്കുന്ന സന്ദർഭങ്ങളിൽ പോലും സാങ്കേതിക കാരണങ്ങൾ ആവ തശ്യപ്പെടുന്നു.
4. ഭൂമിയോട് ചേർന്നുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ, മറ്റ് ചമയങ്ങൾ, ദേഹംവാങ്ങൾ എന്നിവ യക്കും ന്യായമായ വില തിട്ടപ്പെടുത്തി ലഭ്യമാക്കുന്നില്ല.
5. എറ്റുക്കുന്ന ഭൂമിയും മറ്റ് ആസ്തികളുമായി ഉടമയ്ക്കുള്ള വൈകാരിക ബന്ധം പലപ്പോഴും പരിഗണിക്കുന്നില്ല.

ഇക്കാര്യത്തിൽ നിയമം ഉദ്ദേശിക്കുന്ന രീതിയിൽ, കുടിയൊഴിപ്പിക്കപ്പെടുന്നതും അല്ലാത്തതുമായ ഭൂവൃദ്ധമകൾക്ക് നിയമം അനുശാസിക്കുന്ന തരത്തിൽ ന്യായമായതും സീകാരുവുമായ നഷ്ടപരിഹാരം ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയുള്ള നടപടികളാണ് സീകരിക്കേണ്ടതായിട്ടുള്ളതെന്നാണ് പഠന സംഘത്തിന് അഭിപ്രായപ്പെടാനുള്ളത്. കൂടാതെ ബാധിക്കപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങളുടെ ഭാഗത്ത് നിന്ന് വിഷയത്തെ സമീപിക്കുകയും അവരെ കുടെ വിശ്വസ്തിലെടുത്ത് കൊണ്ടുള്ള നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുകയും ചെയ്താൽ തന്നെ ആല്പാത്തങ്ങൾക്ക്/വ്യാകുലതകൾക്ക് ഒരു പരിധി വരെ ആശ്വസം ലഭിക്കുമെന്ന് തിരിച്ചറിയേണ്ടതുമുണ്ട്.

നിയമത്തിൽ/ നയതീരുമാനത്തിലെ പ്രധാന ആശാസനപട്ടികൾ

2013 ലെ നിയമത്തിൽ, വകുപ്പ് 31 പ്രകാരം ബാധിക്കപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾക്ക് (ഭൂവൃദ്ധമകർക്കുന്ന, ഏറ്റൊടുക്കുന്ന ഭൂമിയെ പ്രാഥമിക ഉപജീവ നത്തിനായി ആശയിക്കുന്ന കുടുംബങ്ങളും ഉൾപ്പെടെ) പുനരധിവാസ - പുനഃസ്ഥാപന അവകാശം ലഭിക്കുന്നുണ്ട്. ഇതനുസരിച്ച് ഏറ്റൊടുക്കുന്ന ഭൂമിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നഷ്ട പരിഹാരത്തിന് (അവാർഡ് തുക) പുറമേ പുനരധിവാസ -പുനഃസ്ഥാപന പാക്കേജേജ് രണ്ടാം പട്ടികയായി നിയമത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. ഈ വിഷയത്തിൽ ആനുകൂല്യങ്ങൾ കുറേകൂടി മെച്ചപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഒരു നയരൂപീകരണവും നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. 29-12-2017 ലെ സ.ഉ. (എ.എസ്) 448/2017/റവ പ്രകാരമുള്ള പ്രസ്തുത നയരൂപീകരണത്തിലെ / പാക്കേജേജിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട വ്യവസ്ഥകൾ താഴെ വിവരിക്കുന്നവയാണ്.

1. കുടിയോഴിപ്പിക്കുന്ന കേസുകളിൽ ശ്രാമ പ്രദേശത്തിലെ വീടാണ് നഷ്ടപ്പെട്ടു നാതകിൽ ഇന്തരാ ആവാസ് യോജനയുടെ വ്യവസ്ഥകളുന്നുസരിച്ച് നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു വീടോ, പട്ടണ പ്രദേശത്തുള്ള വീടാണ് നഷ്ടപ്പെടുന്നതെങ്കിൽ 50 ചതുരശ്ര മീറ്റർ കുറയാത്ത തരം വിസ്തീർണ്ണമുള്ള ഒരു വീടോ നൽകുന്നതാണ്.
2. വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതിന് തൊട്ട് മുമ്പ് മുന്ന് വർഷക്കാലമായി ബാധിത പ്രദേശത്ത് തുടർച്ചയായി താമസിച്ച് വരുന്നതും എന്നാൽ സ്വന്തമായി വീടും പറമ്പും ഇല്ലാത്തതുമായ കുടിയിരകപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾക്കും ടി ആനുകൂല്യം ലഭിക്കുന്നതാണ്.
3. മുകളിൽ വിവരിച്ച ഗുണനിശ്ചയത്താക്കൾ വീട് തെരഞ്ഞെടുക്കാതെ പക്ഷം ശ്രാമ പ്രദേശം, പട്ടണപ്രദേശം എന്ന വ്യത്യാസമില്ലാതെ ഒറ്റത്തവണ സാമ്പത്തിക സഹായമായി മുന്ന് ലക്ഷം രൂപ നൽകുന്നതാണ്.
4. തൊഴിൽ ഉറപ്പു വരുത്തേണ്ടുന്ന സാഹചര്യങ്ങളിൽ, നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതി മുഖ്യമായി തൊഴിൽ സൃഷ്ടികപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ, ബാധിക്കപ്പെടുന്ന കുടുംബത്തിലെ കുറഞ്ഞത് ഒരംഗത്തിനെങ്കിലും ആവശ്യമായ തൊഴിൽ പരിശീലനം നൽകിയ ശേഷം പദ്ധതിയിലോ മറ്റൊരെങ്കിലും പ്രോജക്ടിലോ ജോലി നൽകുന്ന തിന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുകയോ, അല്ലെങ്കിൽ അഞ്ച് ലക്ഷം രൂപ ഒറ്റത്തവണയായി നൽകുകയോ അല്ലെങ്കിൽ പ്രതിമാസം 3000/- രൂപായിൽ കുറയാതെ ലഭിക്കുന്ന വിധത്തിൽ 20 വർഷത്തേക്കുള്ള ആന്‍യൂറ്റി പോളിസികൾ നൽകുകയോ ചെയ്യുന്ന താണ്.
5. ഏറ്റൊടുക്കുന്ന ഭൂമിയിൽ നിന്ന് കുടിയിരകപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾക്ക് ഒരു വർഷത്തേക്ക് അവാർഡ് തീയതി മുതൽ മാസങ്ങൊറും 5000/- രൂപ ഉപജീവന ശാർഘായി നൽകുന്നതാണ്.
6. കുടിയിരകപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾക്ക്, താമസം മാറുന്നതിനും വസ്തു വകുകൾ മാറ്റുന്നതിനുമായി 50,000/-രൂപയ്യുടെ ഒറ്റത്തവണ സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകുന്നതാണ്.
7. കനുകാലികളോ, ചെറുപീടികകളോ ഉള്ള ബാധിക്കപ്പെട്ട ഓരോ കുടുംബത്തിനും കനുകാലി ഷൈഡ്/പീടിക എന്നിവ പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതിനായി 50,000/-രൂപയ്യുടെ ഒറ്റത്തവണ ധനസഹായം നൽകുന്നതാണ്.

8. കുടിയിറക്കപ്പെടുന്ന ഓരോ കുടുംബത്തിനും പുനഃസ്ഥാപന അലവൻസായി 50,000/- രൂപ ഒറ്റത്വവന്നയായി നൽകുന്നതാണ്.
9. കമ്പനികൾ, ബാങ്കുകൾ, ധനകാര്യസ്ഥാപനങ്ങൾ, 2000/-ചതുരശ്ര അടിയിൽ കുടുതൽ തര വിന്റീർണ്ണം വരുന്ന വലിയ ഷോപ്പുകൾ എന്നിവ ഒഴികെയുള്ള, ബാധിത പ്രദേശത്തെ കുടിയിറക്കപ്പെടുന്ന വാടക വാണിജ്യകാർക്ക് 2 ലക്ഷം രൂപയുടെ ഒറ്റത്വവാ സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകുന്നതാണ്.
10. ബാധികപ്പെടുന്ന പ്രദേശത്തെ കുടിയിറക്കപ്പെടുന്ന വാണിജ്യ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉപജീവനം നഷ്ടപ്പെടുന്നതിനാൽ വ്യവസ്ഥ കൾക്ക് വിധേയമായി ആർ മാസക്കാലയളവിലേക്ക് 6,000/-രൂപ പ്രതിമാസ സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകുന്നതാണ്.
11. ബാധികപ്പെടുന്ന പ്രദേശത്ത് വാടകക്ക് താമസിച്ചു വരുന്ന കുടിയിറക്കപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾക്ക് വ്യവസ്ഥകൾക്ക് വിധേയമായി പുതിയ താമസ സ്ഥലം കണ്ടെത്തി മാറുന്നതിനായി 30,000/-രൂപയുടെ ഒറ്റത്വവാ ധനസഹായം നൽകുന്നതാണ്. തുടങ്ങിയവ.

പദ്ധതി വിവരങ്ങൾ

ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ വികസനത്തിൽ, അടിസ്ഥാന സ്വാക്ഷര വികസനമാണ് പ്രാഥമികമായി മുന്നിട്ട നിർക്കുന്നത്. സർക്കാർ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളതോ അല്ലെങ്കിൽ സർക്കാർ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ളതോ ആയ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വികസനത്തിനോ, രോഡ്, പാലങ്ങൾ, റെയിൽവേ തുടങ്ങിയവ നിർമ്മിക്കുന്നതിനോ വേണ്ടിയുള്ള ഭൂമിയേറ്റുക്കൽ നൃായമായതും ഒഴിവാക്കാൻ സാധിക്കാത്തതുമാണ്.

രോധ് ദൈർഘ്യം പരിശീലനങ്കുവോൾ മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് മികവ് പുലർത്തുന്ന ഒരു പ്രദേശമാണ് കേരളം. എന്നാൽ രോധുകളും ഭേദങ്ങളും പാലങ്ങളും ഗുണനിലവാരം പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന തരത്തിൽ മെച്ചപ്പെട്ടുത്തി നിലനിരുത്താൻ പലപ്പോഴും കഴിയുന്നില്ലായെന്നുള്ള ഒരു വികാരം/അടിപ്രായം ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ നിലനിൽക്കുന്നുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് തന്നെ നിലവിലുള്ള രോധുകളും ഫേയും പാലങ്ങളും ഗുണ നിലവാരം മെച്ചപ്പെട്ടുത്തലും നവീകരണവുമാണ് രോധ് വികസനത്തിൽ പ്രധാനമായും ഉണ്ടാക്കാനുള്ള നൽകിയിട്ടുള്ളതെന്നാണ് കാണാൻ സാധിക്കുന്നത്. വിശാലമായ രോധ് നേര്ധ്വർക്കുമായുള്ള ബന്ധം പുതിയ കച്ചവടങ്ങൾ, തൊഴിലവസരങ്ങൾ സാങ്കേതികവിദ്യകൾ, വിദ്യാഭ്യാസം തുടങ്ങി വിവിധ മേഖലകളിലേക്കുള്ള പ്രവേശനമാക്കുന്ന തിലുടെ നാട്ടിന്റെ വികസന ത്തിനും നവീകരണത്തിനും ഉത്തേജനം നൽകുന്ന തിനുള്ള അവസരമാരുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. രോധുകൾ, പാലങ്ങൾ തുടങ്ങിയ അടിസ്ഥാന സ്വാക്ഷരങ്ങളുടെ നിർമ്മാണവും നവീകരണവും സുസ്ഥിര വികസനത്തിന് ഒരു പ്രേരക ശക്തിയാണെന്നത് ഒരു വസ്തുതയായും നില നിൽക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്.

2.1. ബൈവലപ്പുടെ പദ്ധതിലെവും, ഭരണം/ മാനേജ്മെന്റ് ഘടനയും ഉൾപ്പെടെ പദ്ധതിയുടെ പദ്ധതിലെ

കേരളാ ഇൻഫോഷൻ ഇൻഫോസ്ട്രേച്ചർ ബൈവലപ്പമെന്റ് കോർപ്പറേഷനാണ് പദ്ധതിയുടെ രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്. മേൽ വിഷയം സംബന്ധിച്ച് ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്ന വിവരം / മറുപടി കേരളാ ഇൻഫോഷൻ ഇൻഫോസ്ട്രേച്ചർ ബൈവലപ്പമെന്റ് കോർപ്പറേഷനിൽ (బൈവലപ്പർ) നിന്ന് പഠന സംഘത്തിന് ലഭ്യമായി കില്ല്.

2.2 നിയമത്തിൽ ലിസ്റ്റ് ചെയ്തിരിക്കുന്ന പൊതുആശ്വയത്തിനുള്ള മാനദണ്ഡം അളുമായി ഏപ്രകാരം യോജിക്കുന്നുവെന്തുൾപ്പെടെയുള്ള പദ്ധതിയുടെ യുടി

അടിസ്ഥാന സ്വാക്ഷരങ്ങളുടെ വികസനത്തിന്റെ പരിധിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട് വരുന്ന രോധ്, പാലം തുടങ്ങിയവയുടെ നിർമ്മാണമാണ് പദ്ധതി കൊണ്ട് വിഭാഗം ചെയ്യുന്നത്. അപേക്ഷാരം പ്രദേശത്തിന്റെ മുഖ്യരാജ്യ തന്നെ മാറുന്ന ഒരു അടിസ്ഥാന സ്വാക്ഷര വികസനമായിട്ട് പദ്ധതിയെ കാണുന്നതിനാൽ നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമി ഏറ്റുകൂടുക്കൽ ബന്ധപ്പെട്ട നിയമത്തിലെ സെക്ഷൻ 2(1) (ഇ) യുടെ പരിധിയിൽപ്പെട്ടുന്ന തരത്തിലുള്ള ഒരു പൊതു ആവശ്യമായി തന്നെ കണ്ണഡി വരുന്നുണ്ട്.

2.3 പദ്ധതി വലിപ്പം, സ്ഥാനം, ശേഷി, ഉൽപ്പന്നം, ഉർപ്പാദന ലക്ഷ്യങ്ങൾ, ചെലവ്, അപകട സാധ്യതകൾ

ഇക്കാര്യത്തിൽ ഡെവലപ്പറുടെ മറുപടി പഠന സംഘത്തിന് ലഭ്യമായിട്ടില്ല

2.4 ഇതര മാർഗ്ഗങ്ങളുടെ പരിശോധന

ഇക്കാര്യത്തിൽ ഡെവലപ്പറുടെ മറുപടി താഴെ ചേർക്കുന്നു.

2.5 പദ്ധതിയുടെ നിർമ്മാണ ഘട്ടങ്ങൾ

ഇക്കാര്യത്തിൽ ഡെവലപ്പറുടെ മറുപടി പഠന സംഘത്തിന് ലഭ്യമായിട്ടില്ല.

2.6. പ്രധാന രൂപകല്പന, സവിശേഷതകൾ, വലിപ്പം, സൗകര്യങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച വിവരണം

ഇക്കാര്യത്തിൽ ഡെവലപ്പറുടെ മറുപടി പഠന സംഘത്തിന് ലഭ്യമായിട്ടില്ല.

2.7 അനുബന്ധ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ ആവശ്യകത സംബന്ധിച്ച വിവരണം

അനുബന്ധ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ ആവശ്യകത സംബന്ധിച്ച ഡെവലപ്പർ മറുപടി ലഭ്യമാക്കിയിട്ടില്ല.

2.8 തൊഴിൽ ശക്തി ആവശ്യകതകൾ (താല്കാലികവും, സ്ഥിരമായതും)

പദ്ധതിക്ക് വേണ്ടി പ്രത്യേകമായ റീതിയിൽ ഉണ്ടാക്കാവുന്ന തൊഴിൽ ആവശ്യ കതകളെ സംബന്ധിച്ച ഡെവലപ്പറുടെ മറുപടി പഠന സംഘത്തിന് ലഭ്യമായിട്ടില്ല.

2.9 സാമൂഹിക പ്രത്യാഖ്യാത വിലയിരുത്തൽ/പരിസ്ഥിതി പ്രത്യാഖ്യാത വിലയിരുത്തൽ നടത്തിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, വിവരവും സാങ്കേതിക സൗകര്യം സംബന്ധിച്ച വിശദാംശങ്ങളും

ഡെവലപ്പറുടെ അഭിപ്രായം ഇക്കാര്യത്തിൽ ലഭ്യമായിട്ടില്ല. എന്നാൽ നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, ഇപ്പോൾ നടന്നുവരുന്ന പഠനം അല്ലാതെ സാമൂഹിക പ്രത്യാഖ്യാത വിലയിരുത്തൽ പഠനമോ പരിസ്ഥിതി പ്രത്യാഖ്യാത വിലയിരുത്തൽ പഠനമോ നടന്നിട്ടില്ലായെന്നാണ് അനേകണ്ടത്തിൽ അറിയാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

2.10 ബാധകമായ നിയമങ്ങളും നയങ്ങളും

പദ്ധതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് (പാലത്തിന്റെയും രോധിന്റെയും നിർമ്മാണം) അനുവർത്തനിക്കുന്ന നിയമങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച ഡെവലപ്പർ ഒരു വിവരവും പഠന സംഘത്തിന് കൈമാറിയിട്ടില്ല.

എന്നാൽ ഭൂമി ഏറ്റുകൾ നടപടികൾക്കായി താഴെ വിവരിക്കുന്ന നിയമവും ചടങ്ങളുമാണ് ഭൂമിയേറ്റുകൾ അധികാരി അനുവദത്തിക്കുന്നത്.

1. Right to Fair Compensation and Transparency in Land Acquisition, Rehabilitation and Resettlement Act, 2013.
2. Kerala Right to Fair Compensation and Transparency in Land Acquisition, Rehabilitation and Resettlement Rules, 2015.

അദ്യായം 3

പഠനസംഘ സമീപനം, രീതിഗാസ്ത്രം, സാമൂഹിക പ്രത്യാജ്വലാത വിലയിരുത്തൽ, സമയക്രമവും, ആസൃത്തണവും

2013 ലെ നിയമം അനുസരിച്ച് സർക്കാരിന്റെ ആവശ്യത്തിനായോ, സർക്കാർ-സന്ദർഭ പങ്കാളിത്തത്തിലുള്ള പൊതു അവശ്യത്തിനായോ ഭൂമി ഏറ്റുകുന്നതിന്, സാമൂഹിക പ്രത്യാജ്വലാത വിലയിരുത്തൽ പഠനം നടത്തുകയും സാമൂഹിക പ്രത്യാജ്വലാത നിർവ്വഹണ പദ്ധതിയ്ക്ക് രൂപം നൽകുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്. ഭൂമി ഏറ്റുകുത്ത് കൊണ്ട് വിവിധ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുമ്പോൾ നിർദ്ദിഷ്ട പ്രദേശത്തെ സമൂഹത്തിനുണ്ടാകുന്ന മാറ്റങ്ങളും പരിണിത ഫലങ്ങളും സംബന്ധിച്ച് നടത്തുന്ന ഗവേഷണ ആസൃത്തണ പ്രക്രിയയാണ് സാമൂഹിക പ്രത്യാജ്വലാത വിലയിരുത്തൽ പഠനമെന്നത് കൊണ്ട് പൊതുവായി ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. സമൂഹത്തിലുണ്ടാകുന്ന ഭോഷകരമായ ആജ്ഞാതങ്ങളും അവയ്ക്കുള്ള ആശാസ നടപടികളും പദ്ധതി മുഖേനയുണ്ടാകാനിടയുള്ള നേടങ്ങളും അവ അഭിവൃദ്ധി പ്ലാറ്റഫോർമുള്ള സാഹചര്യങ്ങളും തിരിച്ചറിഞ്ഞ് വിശകലനം നടത്താനുള്ള ഒരു അവസരമായിട്ടാണ് സാമൂഹിക പ്രത്യാജ്വലാത അവലോകനത്തെ ഉപയോഗ പ്ലാറ്റഫോർമുള്ള കാണേണ്ടതുണ്ട്.

3.1 പഠന സംഖ്യം

ലാൻഡ് റിവന്യൂ, സർവൈയൂം ഭൂരേഖയും, വിദ്യാഭ്യാസം, സെക്രട്ടറിയേറ്റ് തുടങ്ങി വിവിധ വകുപ്പുകളിൽ ദീർഘകാലം ജോലി ചെയ്ത് വിരമിച്ചവരും, വിവിധ മേഖലകളിൽ സാങ്കേതിക ജൗണ്ടുമുള്ള യുവാക്കളായ പോദശണ ലുകളും ഉൾപ്പെട്ട സംഘമാണ് സാമൂഹിക പ്രത്യാജ്വലാത അവലോകന യൂണിറ്റിൽ പ്രവർത്തിച്ച് വരുന്നത്. ഭൂമി ഏറ്റുകുത്ത്, സർവൈ, നിർമ്മിതികൾ, സാമൂഹിക വിഷയങ്ങൾ തുടങ്ങി പഠനത്തിന് അവശ്യമായ വിവിധ മേഖലകളിൽ സാങ്കേതിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പഠനത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നത്.

പഠനസംഘത്തിലെ പ്രധാന അംഗങ്ങൾ.

<u>പേര്</u>	<u>വദവി</u>	<u>ചുമതല</u>
ശ്രീ. പ്രതാപൻ. എൻ	തഹസീൽഡാർ (റിട.)	പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടർ/ചെയർമാൻ

ശ്രീമതി. സുസന്ന സെസ്മൺ	എം.എസ്.ഡി.യു.	സാമുഹിക ശാസ്ത്രജ്ഞൻ
ശ്രീ. ഹരീന്ദ്രനാഥൻ നായർ	അസി.കമ്മിഷൻ, ലാൻഡ് റവന്യൂ (റിട.)	പുനരധിവാസ വിദഗ്ധഭൻ
ശ്രീ. പ്രേമ ചന്ദൻ നായർ	ലെജി. സെക്രട്ടറിയേറ്റ് (റിട.)	പുനരധിവാസ വിദഗ്ധഭൻ
ശ്രീ.അച്ചു എം.എസ്	അധ്യക്ഷൻ	നിയമ വിദഗ്ധഭൻ
ശ്രീ. അജിത് കുമാർ	സർഫേ സൂപ്രണേഷൻ(റിട.)	സാങ്കേതിക വിദഗ്ധഭൻ
ശ്രീ. അവിൽ പി നായർ	ഗ്രാജുവേറ്റ്	ഇൻവെസ്ടിഗേറ്റർ
ശ്രീ.ആഷ്ടൻ അലക്സ്	സിവിൽ എഞ്ചിനീയർ	സാങ്കേതിക വിദഗ്ധഭൻ
ശ്രീ.ഹരികുമാർ	ഫസ്റ്റ് ഫേഡർ സർവോയർ (റിട.)	ഇൻവെസ്ടിഗേറ്റർ

3.2 സാമുഹിക പ്രത്യാഖ്യാത വിലയിരുത്തലിനായി വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കു ന്നതിന് അവലംബിച്ച രീതിശാസ്ത്രവും, യുക്തിയും

രു പലതി നടപ്പിലാക്കുന്നത് മുഖ്യമായ പ്രസ്തുത പ്രദേശത്ത് ഉണ്ടാകാവുന്ന സാമുഹിക ആഖ്യാതങ്ങളും അവയ്ക്കുള്ള ആശാസ നടപടികളും സംബന്ധിച്ച പഠനം നടത്തി, റിപ്പോർട്ട്/ശുപാർശ തയ്യാറാക്കുകയെന്ന ഉത്തരവാദിത്വമാണ് സാമുഹിക പ്രത്യാഖ്യാത യുണിറ്റിൽ നിഷ്പിപ്തമായിട്ടുള്ളത്. ഇതിന് വേണ്ടി വിവിധ തലങ്ങളിൽ നിന്ന് ഗുണപരവും പരിമാണപരവുമായ ഒട്ടവധി വിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് വിശകലനം ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. മുകളിൽ വിവരിച്ച പ്രകാരമുള്ള ഉദ്ദേശം സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ വിവരങ്ങൾ ലഭിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള രു ചോദ്യാവലിക്ക് രൂപം നൽകിയിരുന്നു. പ്രസ്തുത ചോദ്യാവലിയ്ക്ക് അനുസൃതമായി വിവര ശേഖരണം നടത്തുന്നതിന് പരിശീലനം നൽകിയിരുന്ന സംഘാം ഗങ്ങളാണ് ഫീൽഡ് ഇൻവെസ്ടിഗേഷൻിൽ പങ്കെടുത്തിരുന്നത്. വിശദമായ അവ ലോകന്ത്രിയുനിയുള്ള പഠനത്തിന് ആവശ്യമായ എല്ലാ വിവരങ്ങളും ലഭ്യമാകുന്ന തരത്തിൽ ശാസ്ത്രീയ -സാങ്കേതിക കാഴ്ചപ്പാടോടെ തയ്യാറാക്കിയ ചോദ്യാവലി പഠന റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കുന്നതിൽ പ്രധാന പങ്ക് വഹിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

3.3 പഠന സ്വന്ധായത്തിലെ മാതൃകാ പരിശോധന

പ്രാഥമിക പരിശോധന നടത്തിയതിൽ നിന്ന്, ബാധിത സമൂഹത്തിലെ വിവിധ ശുപ്പുകളുടെ ജീവിത നിലവാരത്തിലും സാമുഹിക കാഴ്ചപ്പാടുകളിലും വ്യത്യാസം നിലനിൽക്കുന്നതിനാൽ ബാധിയ്ക്കപ്പെടാവുന്ന/അനുഭവിക്കേണ്ടിവരുന്ന ആഖ്യാതത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തിലും, തീവ്രതയിലും ഏറ്റക്കുറച്ചിലുകൾ ഉണ്ടാകുമെന്ന് കണ്ടിരുന്നു. ഇപ്രകാരം വിവിധ ശുപ്പുകളിലുണ്ടാകുന്ന പ്രത്യാഖ്യാത അളവുടെ സ്വഭാവത്തിലും തീവ്രതയിലും ആവർത്തന സ്വഭാവം ഇല്ലാത്തതിനാൽ പഠന സ്വന്ധായത്തിൽ രു മാതൃകാ പരിശോധനക്ക് ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ഫലം ലഭിക്കുകയില്ലായെന്ന് മനസ്സിലാക്കിയതിനാൽ പ്രസ്തുത സ്വന്ധായം പഠനത്തിൽ വിശദമായ അർത്ഥത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നില്ല.

3.4 ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയ വിവരം / വിവര ദേശാത്മകങ്ങളുടെ സംബന്ധിച്ച അവലോകനം

പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് ബാധിക്കാനിടയുള്ള സാമൂഹിക പ്രത്യാഹാരങ്ങളേയും അവയ്ക്കുള്ള ആശാസ നടപടികളേയും സംബന്ധിച്ച പഠനത്തിന് വേണ്ടി, വിവരങ്ങളുടെ വലിയ ഒരു ശ്രേണി തന്നെ ശേഖരിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. പഠന പ്രക്രിയയുടെ വിവിധ ഘട്ടങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ലഭിയ്ക്കേണ്ടിയിരുന്ന നീ/ശേഖരിയ്ക്കേണ്ടിയിരുന്ന വിവരങ്ങളെ പ്രാഥമികം, ദിതീയം, തൃതീയം എന്നി അങ്ങൻ വർഗ്ഗീകരിച്ചാണ് സമീപിച്ചിരുന്നത്. ഏറ്റുടുക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്തിരുന്ന ഭൂമിയെ സംബന്ധിക്കുന്നതും, പദ്ധതിയെ കുറിച്ച് ഡെവലപ്പർക്ക് നിന്ന് ശേഖരിക്കേണ്ടവയെയും പ്രാഥമിക വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ശേഖരിക്കാനുള്ള നടപടികൾ പഠനാരംഭത്തിൽ തന്നെ സ്വീകരിച്ചിരുന്നു. ഇതിനുവേണ്ടി ജില്ലാ കളക്ടർ, ലാൻഡ് അക്കിസിഷൻ ഓഫീസർ, ഡെവലപ്പർ എന്നീ അധികാരികളുമായി ബന്ധപ്പെടേണ്ടി വന്നിരുന്നു.

ഏറ്റുടുക്കുന്ന ഭൂമിയുടെ ഉടമകൾ, കൈവശക്കാർ, പദ്ധതി പ്രദേശവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സമീപ വാസികൾ ഉൾപ്പെടെ തൽപ്പരകക്ഷികളിൽ നിന്ന് വിശാലമായ രീതിയിലുള്ള വിവര ശേഖരണമാണ് പിന്നീട് നടത്തേണ്ടിയിരുന്നത്. ഈ വിഭാഗത്തിൽ ലഭ്യമായവരെയെ ദിതീയ വിവരങ്ങളെല്ലാം തരം തിരിച്ചിരുന്നു. തുടർച്ചയായ ഹീൽഡ് / കുടുംബ സന്ദർശനം നടത്തിയാണ് ഈ പുർണ്ണമായും ശേഖരിച്ചിരുന്നത്. ഇപ്രകാരമുള്ള വിവരങ്ങളുടെ അവലോകനത്തിൽ നിന്നാണ് പഠന റിപ്പോർട്ടിന്റെ കരക്ക് തയ്യാറാക്കി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നത്. പൊതു വാദം കേൾക്കൽ സംഘടിപ്പിക്കുന്നോൾ ലഭ്യമാകുന്നവരെയെ തൃതീയ വിവരങ്ങളെന്നുമാണ് തരം തിരിച്ചിട്ടുള്ളത്.

3.5 ബന്ധപ്പെട്ട കക്ഷികളുമായുള്ള കൂടിയാലോചനാ സമയ കുമവും, പൊതു ചർച്ചയുടെ വിശദാംശങ്ങളും

സാമൂഹിക പ്രത്യാഹാരത പഠനം നടത്തുന്ന ചുമതല ഏൽപ്പിച്ചു കൊണ്ട് വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിച്ചതിനെ തുടർന്ന് ഈ വിഷയവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അധികാര കേന്ദ്രങ്ങളായ ജില്ലാകളക്ടർ, ഭൂമി ഏറ്റുടുക്കൽ അധികാരി, ഡെവലപ്പർ തുടങ്ങിയവരുമായി പഠന സംഘം ബന്ധപ്പെട്ടിരുന്നു. കൂടാതെ ബാധിത കുടുംബാംഗങ്ങളുമായും ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശസ്വയം ഭരണസ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജനപ്രതിനിധികളുമായും വിഷയം ചർച്ച ചെയ്തിരുന്നു.

കരക്ക് റിപ്പോർട്ട് ചട്ടപ്രകാരം പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ശേഷം ഭൂവുകമകൾ മറ്റു തൽപ്പര കക്ഷികൾ, പദ്ധതിയുടെ ഡെവലപ്പർ തുടങ്ങിയവരെ പങ്കെടുപ്പിച്ച് കൊണ്ട് ഒരു പൊതു വാദം കേൾക്കൽ / പൊതുചർച്ച സംഘടിപ്പിക്കുന്നതാണ്. ഇതിലും ലഭ്യമാകുന്ന വീക്ഷണങ്ങളുടെ/അഭിപ്രായങ്ങളുടെ/ മറുപടികളുടെ അവലോകനത്തിൽ നിന്നുള്ള വിവരങ്ങളെ കൂടി പരിശീലിച്ചുകൊണ്ടാണ് പഠന റിപ്പോർട്ട് അന്തിമമാക്കുന്നത്.

അഭ്യാസം.4

ഭൂമി വിലയിരുത്തൽ

വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാന പ്രകൃതി വിഭവമാണ് ഭൂമി. അതിനാൽ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള ഭൂമിയുടെ ആവശ്യം പല മടങ്ക് വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുന്നോൾ ജന സാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ വളരെ കൂടുതലായിട്ടുള്ള പ്രവേശമാണ് കേരളം. ജനങ്ങൾക്ക് വസി കൂന്നതിന് ആവശ്യമായ ഭൂമി ലഭ്യമാകുന്ന കാര്യത്തിൽ പോലും ദാർശന്യം അനുഭവപ്പെടുന്ന സംസ്ഥാനമായിട്ടാണ് കേരളത്തെ കാണാൻ കഴിയുന്നത്. എന്നാൽ വ്യാവസായിക വൽക്കരണത്തിനും അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ വികസനത്തിനുമായി ഏറ്റുകൂന്നതിനും, നഷ്ടപരിഹാരം നൽകാനുമുള്ള സർക്കാർ തിന്റെ ഒരു അധികാരമായും ഭൂമിയെ കാണേണ്ടിവരുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിനാൽ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള ഭൂമി ഏറ്റുകൂക്കൽ നടപടികൾ സംസ്ഥാനത്തെ സംബന്ധിച്ചിടതേതാളം താരതമ്യേന സകീർണ്ണമായ ഒരു സംഗതിയായി നില നിൽക്കുകയും ചെയ്യുന്നതായിട്ടാണ് പഠന സംഘത്തിന് ബോധ്യപ്പെടുന്നത്.

4.1 ഭൂപടം, രജിസ്ട്രീകൾ, പ്രാഥമിക സ്രോതസ്സുകൾ എന്നിവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള വിവരങ്ങൾ

മുകുന്നപുരം താലുക്കിൽ ചെങ്ങാലുർ, നെല്ലായി വില്ലേജുകളിൽപ്പെട്ട 03.55 ആർസ് ഭൂമിയാണ് നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതിയ്ക്കായി ഏറ്റുകൂക്കേണ്ടതായിട്ടുള്ളത്. ഈവും 05 സുകാര്യ കൈവശങ്ങളായി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതായിട്ടാണ് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴി ഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. വില്ലേജ് റിക്കാർഡ്യൂകൾ പ്രകാരം ഏറ്റുകൂക്കേണ്ട ഭൂവിഭാഗങ്ങളെല്ലാം പുരയിടം ഏന്ന ഇന്നത്തിൽപ്പെട്ടവരുന്നവയാണ്. മുന്ന് ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ പ്രത്യേക ചമയങ്ങളാനുമില്ലാതെ ഒഴിവുകിടക്കുന്നവയാണ്. പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങളേയോ, കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളേയോ ഏതെങ്കിലും പൊതുസംരംഭങ്ങളേയോ നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമിയേറ്റുക്കൽ ബാധിക്കുന്ന/അഭിഷ്ഠപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം പ്രദേശത്ത് സൃഷ്ടിക്കുന്നില്ല. കൈവശഭൂമി ഭാഗികമായി നഷ്ടപ്പെടുന്നത് കൂടാതെ ഒരു പാർപ്പിട കെട്ടിടവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചുറ്റുമതിലിനെ ഭാഗികമായി അഭിഷ്ഠപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം മാത്രമാണ് ബാധിത വ്യക്തികൾക്കുണ്ടാകുന്ന ആഘാതമായി നിരീക്ഷിക്കാൻ കഴിയ്ക്കുന്നത്.

4.2 പദ്ധതിയുടെ സാധീനം മുഖ്യ ആഘാതത്തിൽപ്പെടുന്ന മൊത്തം പ്രദേശം

ഒരുലേറ്റർ കും ബീഡിജും, അനുബന്ധ രോധും നിർമ്മിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി തെരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുള്ള ഭൂവിഭാഗങ്ങളാണ് പദ്ധതിയുടെ സാധീനം മുഖ്യ ആഘാതത്തിൽപ്പെടുന്ന മൊത്തം പ്രദേശമായി കാണാൻ കഴിയുന്നത്. നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതികൾ വേണ്ടി ശുപാർശ ചെയ്തിരിക്കുന്ന ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ ഏറ്റുകൂക്കുന്നത് മുഖ്യ ഒരു പാർപ്പിട കെട്ടിടവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഒരു ചുറ്റുമതിലിനെ ഭാഗികമായി ബാധിക്കുന്ന സാഹചര്യവുമുണ്ട്.

4.3 പദ്ധതിയുടെ മൊത്തം ഭൂമി ആവശ്യം

03.55 ആർ ഭൂമിയാണ് പദ്ധതിയ്ക്ക് വേണ്ടി വരുന്നതെന്നും അവ ഏറ്റുത്ത നൽകാനുമാണ് ബൈവലപ്പുർ ആവശ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതെന്നും കാണുന്നു. ഈ തിൽ തന്നെ പുഴപ്പുറങ്ങോകൾ, രോഡ് പുരങ്ങോകൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നതിനാൽ ഏറ്റു ക്കൽ നടപടികൾക്ക് വിധേയമാക്കേണ്ട സ്വകാര്യ ഭൂമിയുടെ വിസ്തീർണ്ണം ഈ തി നെക്കാൾ കുറയാൻ സാധ്യതയുണ്ടെന്നും നിരീക്ഷിക്കുന്നു.

4.4 പദ്ധതി പ്രദേശത്തിന് സമീപം പൊതു ഉപയോഗത്തിലുള്ള സ്ഥലം ഉണ്ടക്കിൽ അതിന്റെ നിലവിലെ ഉപയോഗം

പഠന സംഘം നടത്തിയ പരിശോധനയിൽ പുഴ, പുഴ പുരങ്ങോകൾ, നിലവി ലുള്ള രോഡ് എന്നിവയാണ് പൊതു ഉപയോഗത്തിലുള്ള ഭൂമിയായി കാണാൻ കഴിയുന്നത്. ഈ വരെയുള്ളാം തന്നെ നിലവിൽ പൊതു ഉപയോഗത്തിലുമാണെന്നാണ് മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടുള്ളത്.

4.5 നിലവിൽ ഏതെങ്കിലും ഭൂമി വാങ്ങുകയോ, അന്യാധീനപ്പെടുത്തുകയോ പാട്ടത്തിന് കൊടുക്കുകയോ ഏറ്റുകുകയോ ചെയ്തിട്ടുണ്ടക്കിൽ പദ്ധതിയ്ക്ക് ആവശ്യമുള്ള ഭൂമിയുടെ ഓരോ പ്ലോട്ടിന്റെയും നിർദ്ദിഷ്ട ഉപയോഗം

പദ്ധതിയ്ക്ക് ആവശ്യമായി വരാവുന്ന അവസ്ഥയിലുള്ള ഭൂമി ഒന്നും തന്നെ ബൈവലപ്പുർ വില വാങ്ങുകയോ, അന്യാധീനപ്പെടുത്തുകയോ, പാട്ടത്തിന് കൊടു കുകയോ ചെയ്തിട്ടില്ലായെന്നാണ് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

4.6 പദ്ധതിയ്ക്കായി ഏറ്റുകുകാൻ ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂമിയുടെ അളവും സ്ഥാനവും

03.55 ആർസ് ഭൂമിയാണ് ഏറ്റുകുക്കൽ നടപടികൾക്ക് വിധേയമാക്കുന്നതിന് വേണ്ടി ബൈവലപ്പുർ ശുപാർശ നൽകിയിട്ടുള്ളത്. ഈ മുകുന്പുരം താലുക്കിൽ ചെങ്ങാലുർ, നെല്ലായി വില്ലേജുകളിൽപ്പെട്ട ഭൂവിഭാഗങ്ങളാണ്. മുകുന്പുരം താലുക്കിൽ കാനാതോട് എന്ന സ്ഥലത്ത് ചെങ്ങാലുർ, നെല്ലായി വില്ലേജുകളുടെ അതിർത്തിയായി ഒഴുകുന്ന കുറുമാലി പുഴയ്ക്ക് കുറുകെ നിർമ്മാണം നടത്തി വരുന്ന പാലത്തിന്റെ രണ്ട് അശ്വങ്ങളിലുമായി എത്തി ചേരുന്ന ബൈ രോധുകളുടെ ഇരുവശത്തുമുള്ള ഭൂവിഭാഗങ്ങളാണിവ. പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങൾ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ഭൂവിഭാഗങ്ങളുണ്ടക്കിലും പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങൾ നിർദ്ദിഷ്ട അലെൻ മെൻസിൽ ഉൾപ്പെട്ട വരുന്നില്ല.

ഈയിൽ കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളോ, സ്വയം തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങളോ തുടങ്ങി ഉപജീവനത്തിന് കാരണമാകുന്ന ഒരുതരത്തിലുമുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നില്ല.

4.7 ഭൂമിയുടെ സ്വഭാവം, തരം തിരിവ്, ഉപയോഗം, കൂഷി ഭൂമിയാണക്കിൽ ജലസേചന ലഭ്യതയും വിളവെടുപ്പ് രീതിയും

ഈ പദ്ധതിയ്ക്ക് വേണ്ടി ഏറ്റവും കൂടുതൽ ശുപാർശ ചെയ്തിരിക്കുന്ന ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ റവന്യൂ രേഖകൾ പ്രകാരം പുരയിടം എന്ന കാറ്റഗറിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നവ യാണ്. ഡെവലപ്പർ ഫീൽഡിൽ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള മാർക്കുകൾ പ്രകാരം ഈ 05 വ്യക്തികളുടെ/കൂടുംബങ്ങളുടെ കൈവശത്തിലാണെന്നാണ് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ഈ പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങൾ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ഭൂവിഭാഗങ്ങളുടെ ഭാഗങ്ങളോ, ഒഴിഞ്ഞ് കിടക്കുന്ന ഭൂവിഭാഗങ്ങളുടെ ഭാഗങ്ങളോ ആണ്. എന്നാൽ പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങളെ നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമിയേറ്റുക്കൽ ബാധിക്കുന്ന/അഭ്യർദ്ദന തത്ത്വം സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കുന്നില്ല. കൈവശഭൂമി ഭാഗികമായി നഷ്ടപ്പെടുന്നത് കൂടാതെ ഒരു പാർപ്പിട കെട്ടിടവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചുറുമതിലിനെ ഭാഗികമായി അഭ്യർദ്ദനപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം മാത്രമാണ് ബാധിത വ്യക്തികൾക്കുണ്ടാകുന്ന ആലാതമായി നിരീക്ഷിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

ഏറ്റവും ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രസ്തുത ഭൂവിഭാഗങ്ങളിലോന്നും ഗൗരവ സ്വഭാവത്തോടെ ഏറെക്കിലും കൂഷി ചെയ്ത് വരുന്നതായി കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. തെങ്ങാണ് ഈവിശ നിലനിൽക്കുന്ന പ്രധാന കാർഷിക വിളയായി കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

4.8 കൈവശ ഭൂമിയുടെ വലിപ്പം, ഉടമസ്ഥാവകശത്തിന്റെ രീതി, ഭൂമി വിതരണം, താമസ കെട്ടിടങ്ങളുടെ ഏണ്ണം എന്നിവ സംബന്ധിച്ച് വിവരണം

ഏറ്റവും ഡെവലപ്പർ ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ 05 വ്യക്തികളുടെ/ കൂടുംബങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ളതാണ്. കൂടാതെ തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ കൈവശത്തിലുള്ള പുഴ, റോഡ് പുരിബോകൾ ഭൂമിയും ഭാഗികമായി ഉൾപ്പെടുന്നുണ്ട്. പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങളേയോ, കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളേയോ ഏതെങ്കിലും പൊതുസംരംഭങ്ങളേയോ നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമിയേറ്റുക്കൽ ബാധിക്കുന്ന/അഭ്യർദ്ദനപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം പ്രദേശത്ത് സൃഷ്ടിക്കുന്നില്ല.

ഇതിൽ ഏറ്റവും കൂടിയ കൈവശ വിസ്തീർണ്ണം 39.46 ആറും, ഏറ്റവും കുറവും കുറഞ്ഞ കൈവശ വിസ്തീർണ്ണം 008.92 ആറുമാണ്. ഈ ഏണ്ണം നിലവിലെ കൈവശക്കാർ വില വാങ്ങിയതാണെന്നും ബാക്കി വരുന്നവ പാരമ്പര്യ മായി കൈമാറി കിട്ടിയതാണെന്നുമാണ് ബന്ധപ്പെട്ടവരുടെ പ്രതികരണങ്ങളിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

4.9 ഭൂമിയുടെ വില, ഉടമസ്ഥാവകാശത്തിൽ അടുത്ത കാലത്തുണ്ടായ വ്യത്യാസങ്ങൾ, അവസാനത്തെ മുന്നവർഷത്തിൽ ഭൂമിയിന്മേലുണ്ടായ കൈമാറ്റവും ഉപയോഗവും

ഏറ്റവും ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ, നിലവിലുള്ള റോഡുകൾ നിന്ന് വഴി സൗകര്യം ലഭിക്കുന്നവയാണ്. ഭൂമിയുടെ സ്ഥാനം, സ്വഭാവം, ഇനം, വഴി സൗകര്യം, നിലവിലെ ഉപയോഗം തുടങ്ങിയ ഘടകങ്ങളാണ് ഭൂമിയുടെ വിലയെ സ്വാധീനിക്കുന്നത്. പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങൾ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതും, വഴി സൗകര്യം ഉള്ളതിനാൽ പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാൻ സൗകര്യമുള്ളതു

മായ ഭൂവിഭാഗങ്ങളുമാണ്. അതിനാൽ ഏറ്റൊടുക്കുന്ന ഭൂവിഭാഗങ്ങൾക്ക് ആകർഷകമായ വില ലഭിക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ടെന്നാണ് നിരീക്ഷിക്കുന്നത്. പ്രാദേശികമായ അനേപാന്തതിൽ പ്രദേശത്തെ ഏറ്റവും കുടിയ വില അറിന് 10 ലക്ഷം രൂപയെന്നും ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ വില അറിന് 05.00 ലക്ഷം രൂപയെന്നുമാണ് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ബാധിത ഭൂവിഭാഗങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശങ്ങളിൽ കഴിഞ്ഞ മുന്ന് വർഷത്തിനുള്ളിൽ കൈമാറ്റം സംഭവിച്ചിട്ടുള്ളതായി കാണുന്നില്ല.

അദ്ധ്യായം 5

ബാധിത കുടുംബങ്ങൾ, ആസ്തികൾ, എന്നോ, മതിപ്പ് വില

ഒരു പദ്ധതിക്കുവേണ്ടി ഏറ്റൊടുക്കുന്നതു മുവേന ഭൂമിയും മറ്റ് ആസ്തികളും നഷ്ടപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങളുടേയും സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും എന്ന് തെളിയാണ് ആ പദ്ധതി മുലം ഉണ്ടാകുന്ന ആഹാതത്തിന്റെ അളവ് കോലായി പരിഗണിയ്ക്കുന്നത്. അതിനാൽ സാമൂഹിക പ്രത്യാഘാതത്തിന്റെ സഭാവവും തീവ്രതയും തിടപ്പെടുത്തുത്തിനു വേണ്ടി ബാധിത കുടുംബങ്ങളുടെ എന്നവും നഷ്ടപ്പെടുന്ന ആസ്തികളുടെ മതിപ്പ് വിലയും കൃത്യമായി തന്നെ തിടപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ട്. ഇപ്രകാരം ലഭ്യമാകുന്ന സ്ഥിതി വിവരക്കണക്കുകളിൽ നിന്ന് മാത്രമേ ആഹാതത്തിനുള്ള ആശ്വാസ നടപടികൾ ആസൃതണം ചെയ്യാൻ സാങ്കേതികമായി കഴിയുകയുള്ളെയെന്നും ബോധ്യ പ്ലാനുണ്ട്.

5.1. നേരിട്ട് ബാധിക്കുന്ന കുടുംബങ്ങളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ

നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതിയ്ക്ക് വേണ്ടി ദയവാലപ്പെട്ട ആവശ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ 05 വ്യക്തികളുടെ/കുടുംബങ്ങളുടെയും തദ്ദേശസ്വയം ഭരണസ്ഥാപനത്തിന്റെയും ഉടമസ്ഥതയിലും (പുഴ,പുഴ പുരുംപോകൾ) കൈവശത്തിലുമുള്ളതാണെന്നുമാണ് ഫീൽഡ് ഇൻവെസ്റ്റിഗേഷൻിൽ നിന്ന് വെളിവായിട്ടുള്ളത്. ഇതിൽ 02 ഭൂവിഭാഗങ്ങളിൽ പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങൾ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങൾ അലെൻമെൻറിൽ ഉൾപ്പെടുവരുന്ന സാഹചര്യമില്ല. ബാധിയ്ക്കപ്പെട്ടുന്ന കുടുംബങ്ങളേയും, ചമയങ്ങളേയും സംബന്ധിച്ച വിശദമായ സ്കോർ മെന്റ് അനുബന്ധമായി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

5.2 വനാവകാശം നഷ്ടപ്പെടുന്ന പട്ടിക വർഗ്ഗക്കാരും മറ്റ് വനവാസികളും ഉൾപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾ

വനാവകാശം നഷ്ടപ്പെടുന്ന തരത്തിലുള്ള ഭൂമിയെന്നും ഏറ്റൊടുക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ളവയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നില്ല. അതിനാൽ തന്നെ ഇരു വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട കുടുംബങ്ങൾ ഒന്നും തന്നെ ബാധിതസമൂഹത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നില്ലായെന്ന് കാണുന്നു

5.3 പൊതു വിഭവങ്ങൾ ഉപജീവന മാർഗ്ഗമായി ആശയിച്ചിരുന്നവയിൽ ഭൂമി ഏറ്റൊടുക്കുന്നതു മുവേന അവ നഷ്ടപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾ പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് ഉൾപ്പെടുന്നതായി പരിശോധനയിൽ കണ്ടെത്തിയിട്ടില്ല.

പൊതു വിഭവങ്ങൾ ഉപജീവന മാർഗ്ഗമായി ആശയിച്ചിരുന്നവയിൽ ഭൂമി ഏറ്റൊടുക്കുന്നതു മുവേന അവ നഷ്ടപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾ പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് ഉൾപ്പെടുന്നതായി പരിശോധനയിൽ കണ്ടെത്തിയിട്ടില്ല.

5.4 കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ വിവിധ പദ്ധതികൾ പ്രകാരം പതിച്ച് കിട്ടിയ ഭൂമി നഷ്ടപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾ

എത്തെക്കിലും പദ്ധതി പ്രകാരം സർക്കാർ പതിച്ച് നൽകിയിട്ടുള്ള ഭൂമിയെന്നും തന്നെ ശ്രിപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂവിഭാഗങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നില്ലായെന്നാണ് പഠന സംഘത്തിന് മനസ്സിലായിട്ടുള്ളത്.

5.5 ഭൂമി എറ്റൊക്കുന്നതിന് മുമ്പ് മുന്ന് വർഷമോ അതിലധികമോ കാലയള്ള വിലായി നഗര പ്രദേശങ്ങളിലെ എത്തെക്കിലും ഭൂമിയിൽ താമസിക്കുന്ന കുടുംബങ്ങൾ

പദ്ധതി പ്രദേശം ഗ്രാമ പശ്ചായത്തിന്റെ പരിധിയിലാണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ വക ഭൂമി (പുഴ), ഒമ്പെ രോഡുകളുടെ ഭാഗങ്ങൾ, എന്നിവ പദ്ധതികൾ വേണ്ടി ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രദേശത്ത് ഭാഗികമായി ഉൾപ്പെടുവരുന്നുണ്ട്. ഈ ഒഴിച്ച് നിരുത്തിയാൽ എറ്റൊക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ 05 വ്യക്തികളുടെ/ കുടുംബങ്ങളുടെ കൈവശത്തിലാണ്. ഭൂവൃദ്ധമകളിൽ 03 പേര് പദ്ധതി പ്രദേശത്തിന്റെ സമീപങ്ങളിൽ താമസിച്ച് വരുന്നതായിട്ടാണ് അറിയാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ബാക്കിവരുന്ന ഭൂവൃദ്ധമകൾ ജീലിയിലെ മറ്റ് പ്രദേശങ്ങളിൽ താമസിച്ച് വരുന്നതായിട്ടും അവരുടെ പ്രതികരണത്തിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുന്നുണ്ട്.

5.6 മുന്ന് വർഷമോ അതിലധികമോ കാലയള്ളവിലായി എറ്റൊക്കുന്ന ഭൂമി പ്രാമാഖ്യ ജീവനോപാധിയായി ആശയിക്കുന്ന കുടുംബങ്ങൾ

എറ്റൊക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ 05 വ്യക്തികളുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ളതും പ്രധാനമായും പാർപ്പിടാവശ്യത്തിനും കൂഷിക്കുമായി ഉപയോഗിച്ച് വരുന്നവയുമാണ്. തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ കൈവശത്തിലുള്ള ഭൂമി (പുഴ പുറമ്പോകൾ) ഭാഗികമായും എറ്റൊക്കേണ്ടുന്ന ഭൂവിഭാഗങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെട്ട് വരുന്നുണ്ട്. പ്രസ്തുത ഭൂവിഭാഗങ്ങളെ പ്രാമാഖ്യ ജീവനോപാധിയായി ആശയിക്കുന്ന ഒരു കുടുംബവും പ്രദേശത്തിലില്ലായെന്നാണ് ബോഖ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്.

5.7 സ്വന്തം ഭൂമി എറ്റൊക്കുന്നില്ലായെങ്കിലും പദ്ധതിയുടെ പരോന്ന ആശ്വാതം അനുഭവിയ്ക്കേണ്ടവരുന്ന കുടുംബങ്ങൾ

പദ്ധതി മുഖ്യമായി വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ള പാലം യാമാർത്ഥ്യമാക്കുന്നതോടെ ഭൂമി നഷ്ടപ്പെടുത്തേണ്ടി വരുന്നവർ ഉൾപ്പെടെ പ്രദേശവാസികൾക്ക് പ്രയോജനങ്ങൾ/നേട്ടങ്ങളാണ് പ്രധാനമായും അനുഭവഭേദ്യമാക്കുന്നത്. അനേകം സാമ്പത്തിക പദ്ധതിയാൽ പരോക്ഷ ആശ്വാതം എൽക്കേണ്ടി വരുന്ന കുടുംബങ്ങൾ ഉള്ളതായി കാണുന്നില്ല.

5.8 ഉൽപ്പാദന സ്വത്തുകളുടേയും പ്രധാന ഭൂമിയുടെയും പട്ടിക.

നിർദ്ദിഷ്ട പ്രദേശത്ത്, വാൺജ്യാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള കാർഷിക വ്യാവസായിക സംരംഭങ്ങളെല്ലാം തന്നെ പ്രവർത്തിച്ച് വരുന്നില്ല. അതിനാൽ സവിശേഷമായ ഉൽപ്പാദന സ്വത്തുകളെല്ലാം തന്നെ പദ്ധതി പ്രദേശവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വിഷയമാക്കുന്നില്ലായെന്ന് വിലയിരുത്തുന്നു.

അദ്ധ്യായം 6

സാമുഹിക-സാമ്പത്തിക- സാംസ്കാരിക രൂപരേഖ

ബാധിത വ്യക്തികളുടെ എല്ലാം, സാമുഹിക വിഭാഗം, ശാർഹിക വലിപ്പം, തൊഴിൽ രീതി എന്നിവ ഉൾപ്പെടെയുള്ള വിശദാംശങ്ങൾ ശേഖരിക്കു കയായിരുന്നു പഠനത്തിന്റെ ഭാഗമായുള്ള സർവ്വേയുടെ പ്രധാന ലക്ഷ്യമായി നില നിന്നിരുന്നത്. ബാധിയ്ക്കപ്പെടുന്ന ജനവിഭാഗത്തിലും, സമൂഹത്തിലും സംഭവിക്കുന്ന ഗുണങ്ങളും ദോഷങ്ങളും വിലയിരുത്താൻ ഈ വിവര ശേഖരണ പ്രക്രിയ പഠനത്തിൽ വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു ഘട്ടമായിരുന്നു.

6.1 പദ്ധതി പ്രവേശനത്തിലെ ജനസംഖ്യപരമായ വിശദാംശങ്ങൾ

05 വ്യക്തികളുടെ /കുടുംബങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള ഭൂവിഭാഗങ്ങളാണ് പദ്ധതിയ്ക്കുവേണ്ടി ഉപയോഗപ്പെടുത്താനുള്ളതെന്ന് മനസ്സിലാക്കുന്നുണ്ട്. പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങളേയോ, കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളേയോ ഏതെങ്കിലും പൊതുസംരംഭങ്ങളേയോ നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമിയേറ്റുക്കൽ ബാധിക്കുന്ന /ദോഷപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം പ്രവേശനത്ത് സൃഷ്ടിക്കുന്നില്ല. കൈവശഭൂമി ഭാഗികമായി നഷ്ടപ്പെടുന്നത് കൂടാതെ ഒരു പാർപ്പിട കെട്ടിടവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചുറ്റുമതിലിനെ ഭാഗികമായി ദോഷപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം മാത്രമാണ് ബാധിത വ്യക്തികൾക്കുണ്ടാകുന്ന ആളാത്മായി നിരീക്ഷിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

ഭൂമി ഏറ്റുക്കൽ ബാധിക്കപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങളുടെ കമ്മ്യൂണിറ്റി തരം തിരിവ് പരിശോധിച്ചതിൽ ബാധിത സമൂഹം പ്രധാനമായും ഫിന്സ്, വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്താണെന്നും മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

തൊഴിൽ രീതി

വ്യക്തികളുടെ തൊഴിൽ, സമൂഹത്തിലെ അവരുടെ സ്ഥാനം നിർണ്ണയിക്കുന്നതിൽ പ്രധാന പങ്ക് വഹിക്കുന്നു. സാമ്പത്തികമായി സന്പുന്നമായ ഒരു കുടുംബത്തിന് ആകർഷകമായ എല്ലാ സൗകര്യങ്ങളും നേടാൻ കഴിയുന്നു. എന്നാൽ ദുർശ്യല വിഭാഗങ്ങൾ അവരുടെ നിലനിൽപ്പിനായിട്ടാണ് പോരാട്ടണിവരുന്നത്. ബാധിത പ്രവേശനത്തെ ജനസമൂഹത്തിൽ സമ്മിശ്ര സാമ്പത്തിക രീതിയാണ് നിലനിൽക്കുന്നതെന്നാണ് കണക്കെടുപ്പിൽ വ്യക്തമാകുന്നത്. കുടുംബത്തലവന്മാരിൽ വിദേശ ജോലി, സ്വയം തൊഴിൽ, പ്രൈവറ്റ് കമ്പനി, കൂഷ്ടി തുടങ്ങി വിവധ സംരംഭങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവർ ഉൾപ്പെടുന്നുണ്ട്.

6.2 വരുമാനം, ഭാരിദ്വീം-നിലവാരം

നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതി പ്രവേശനത്ത് താമസിച്ച് വരുന്ന കുടുംബങ്ങളുടെ ജീവിത നിലവാരം വിശകലനം ചെയ്തതിൽ ഇടത്തരം ജീവിത നിലവാരത്തിലും ദയാം മികവാറും കുടുംബങ്ങൾ ജീവിച്ച് പോകുന്നതെന്നാണ് കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ബാധിക്കപ്പെടുന്നവർിൽ മുഴുവൻ കുടുംബങ്ങളും ഏ.പി.എൽ. വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ട വരുന്നവരാണെന്നും മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിക്കുന്നുണ്ട്. മാസവരുമാനം 18,000 രൂപാമുതൽ 90,000 രൂപാ വരെ ആർജിക്കുന്ന കുടുംബങ്ങളാണ് ബാധിത ഭൂവൃത്തകളായി വരുന്നതെന്നുമാണ് പഠന സംഘംത്തിന് ബന്ധപ്പെട്ടവരുടെ പ്രതികരണങ്ങളിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

6.3 ആർബുല വിഭാഗങ്ങൾ

ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂമിയേറ്റുകൽ പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങളേയോ, കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളേയോ ഏതെങ്കിലും പൊതുസംരംഭങ്ങളേയോ നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമി യേറ്റുകൽ ബാധിക്കുന്ന/ദോഷപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം പ്രദേശത്ത് സൃഷ്ടിക്കുന്നില്ല. കൈവശഭൂമി ഭാഗികമായി നഷ്ടപ്പെടുന്നത് കൂടാതെ ഒരു പാർപ്പിട കെട്ടിവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചുറ്റുമതിലിനെ ഭാഗികമായി ദോഷപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം മാത്രമാണ് ബാധിത വ്യക്തികൾക്കുണ്ടാകുന്ന ആഘാതമായി നിരീക്ഷിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

05 വ്യക്തികളുടെ/കൂടുംബങ്ങളുടെ കൈവശ ഭൂമിയാണ് ഏറ്റുടുക്കേണ്ടി വരുന്നത്. കുടിയാഴിപ്പിക്കൽ പോലുള്ള ആഘാതങ്ങൾ നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമിയേറ്റുകൽ പ്രദേശത്ത് സൃഷ്ടിക്കാത്തതിനാൽ ആർബുല വിഭാഗത്തിൽപ്പെടുന്ന കൂടുംബംഗങ്ങളുടെ കണക്കെടുപ്പിന്/അവലോകനത്തിന് വലിയ പ്രസക്തിയില്ലായെന്നാണ് വിലയിരുത്താൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

6.4 ഭൂമി വിനിയോഗവും ഉപജീവനവും

ഏറ്റുക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ പ്രധാനമായും പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങൾ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ഭൂമിയുടെ ഭാഗങ്ങളോ, ഒഴിഞ്ഞ കിടക്കുന്ന ഭാഗങ്ങളോ ആയിട്ട് വരുന്നവയാണ്. ഒരു കൈവശ ഭൂവിഭാഗവും പൂർണ്ണമായി ഏറ്റുടുക്കുന്ന സ്ഥിതി വിശേഷമില്ല. പ്രസ്തുത ഭൂവിഭാഗങ്ങളെ ഉപജീവനത്തിനുള്ള മുഖ്യ വരുമാനം ലഭിക്കുന്ന തരത്തിൽ ഭൂവുടമകൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതായി/ആശയിച്ചിട്ടുള്ളതായി കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ട് തന്നെ നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമിയേറ്റുകൽ ഏതെങ്കിലും കൂടുംബങ്ങളുടെ ഉപജീവനമാർഗ്ഗത്തെ ദോഷപ്പെടുത്തുമെന്ന് വിലയിരുത്താൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല.

6.5 പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ

പദ്ധതിയ്ക്കു വേണ്ടി ഏറ്റുടുക്കാൻ തീരുമാനിച്ചിട്ടുള്ള ഭൂവിഭാഗങ്ങളിൽ സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് കാരണമാകാവുന്ന കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളോ വാൺഡ്യൂ സ്ഥാപനങ്ങളോ മറ്റ് സംരംഭങ്ങളോ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് തന്നെ പദ്ധതിയുടെ നിർമ്മാണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ധാരാളരു മാറ്റവും ഉണ്ടാകുന്ന സാഹചര്യം ഇല്ലായെന്നാണ് നിരീക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളത്.

6.6 പ്രാദേശിക ഉപജീവനത്തിന് കാരണമാകുന്ന ഘടകങ്ങൾ

പൊതുജീവനങ്ങൾ സമേളിക്കുന്ന ബുദ്ധിത്തായ കച്ചവട/വാൺഡ്യൂ സമുച്ചയങ്ങളോ, പ്രഗസ്തമായ ആരാധനാലയങ്ങളോ മുഖേന ബാധിത കൂടുംബങ്ങൾക്ക് ഉപജീവനത്തിന് കാരണമാകുന്ന സംരംഭങ്ങളാണും ഏറ്റുടുകൽ പ്രദേശത്ത് ഉൾപ്പെട്ട വരുന്നതായി കാണുന്നില്ല.

6.7 രക്തബന്ധക്രമങ്ങളും സാമൂഹിക സാമ്പക്കാരിക സംഘടനയും

പൊതുസ്ഥലങ്ങൾ ഒഴിച്ച് നിരുത്തിയാൽ, ഏറ്റുടുക്കേണ്ടുന്ന ഭൂമി 05 കൂടുംബങ്ങളുടെ കൈവശത്തിലാണ്. ഇതിൽ 03 ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ പാരമ്പര്യമായി നിലവിലെ ഭൂവുടമകൾക്ക് ലഭ്യമായതാണെന്നാണ് സർവ്വേയിൽ പോലുപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്.

ബാധിയ്ക്കപ്പെടുന്ന ഭൂവൃതമകളെ/ കുടുംബങ്ങളെ മൊത്തമായി വിലയിരുത്തിയ തിൽ മുഴുവനും ന്യൂക്ലിയർ കുടുംബങ്ങളായി കഴിഞ്ഞു വരുന്നവരാണെന്നാണ് അവരുടെ പ്രതികരണങ്ങളിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

6.8 ഭരണസംഘടനകൾ

പദ്ധതികൾ വേണ്ടി ഏറ്റുടക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂപ്രവേശനത്ത് ഒരു തരത്തിലുമുള്ള ഭരണ സംഘടനകളുടെ കാര്യാലയങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ച് വരുന്നില്ല.

6.9 രാഷ്ട്രീയ സംഘടനകൾ

രാഷ്ട്രീയ സംഘടനകളുടെ ഓഫീസ് പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്ന/ നടന്നു വരുന്ന കെട്ടിടങ്ങളാണും തന്നെ ഏറ്റുടക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂവിഭാഗങ്ങളിൽ നിലനിൽക്കുന്നില്ല.

6.10 സാമൂദായികാധിഷ്ടിത പാരസംഘടനകൾ

ബാധിത പ്രവേശനത്ത് സാമൂദായികാധിഷ്ടിത പാരസംഘടനകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യാലയങ്ങൾ എന്നും തന്നെ പ്രവർത്തിച്ച് വരുന്നതായി കാണുന്ന ഫ്ലായെന്നാണ് ഇൻവെസ്റ്റിഗേഷൻിൽ നിന്ന് ബോഡ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്.

6.11 പ്രാദേശിക ചലനാത്മകതയും ചരിത്രപരമായ പരിണാമ പ്രകീയയും

പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതോടെ നിർദ്ദിഷ്ട പ്രവേശനത്തിന്റെ നിലവാരവും പ്രദേശത്തിലെ ജനസമൂഹത്തിന്റെ പ്രതീക്ഷകളും ഉയരുന്ന തരത്തിലുള്ള ഒരു ചലനാത്മകത സ്വഷ്ടിയ്ക്കപ്പെടാമെന്ന് കാണേണ്ടി വരുന്നുണ്ട്. ചരിത്രപരമായി പ്രധാനം അർഹിക്കുന്ന ഭാതിക സംഗതികളാണും തന്നെ ഏറ്റുടക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രദേശത്ത് ഇല്ലാത്തതിനാൽ പദ്ധതി മുഖേന ചരിത്രപരമായ മാറ്റങ്ങളാണും തന്നെ സംഭവിക്കേണ്ടുന്ന സാഹചര്യമില്ലായെന്നാണ് നിരീക്ഷിക്കാൻ സാധിക്കുന്നത്. എന്നാൽ നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതി വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടതെല്ലക്കിലും പ്രദേശത്തെ സംബന്ധിച്ചിട്ടേണ്ടാൽ ചരിത്ര പ്രാധാന്യമുള്ള ഒരു സംരംഭമായി മാറാവുന്ന സാഹചര്യമുണ്ടെന്നും നിരീക്ഷിക്കേണ്ടി വരുന്നുണ്ട്.

6.12 ജീവിത സാഹചര്യങ്ങളുടെ ഗുണനിലവാരം

പദ്ധതിയാൽ ബാധിയ്ക്കപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾ ഇടത്തരം ജീവിത സാഹചര്യങ്ങളിൽ കഴിഞ്ഞ് വരുന്നതായിട്ടാണ് സർവ്വേയിൽ നിന്ന് വെളിവായിട്ടുള്ളത്. അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ ലഭ്യത ജീവിത നിലവാരത്തെ ഒരു പരിധിവരെ ഉയർത്തി നിരുത്തുന്നുണ്ട്. കൂടാതെ ഇടത്തരം സാമ്പത്തിക ശ്രേഷ്ഠിയിലുള്ളവരായതിനാൽ ജീവിത നിലവരം അതേപടി നിലനിരുത്താൻ സാധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്.

അഭ്യാസം 7

സാമൂഹിക പ്രത്യാഖ്യാത നിർവ്വഹണ പദ്ധതി

2013 ലെ ഭൂമി ഏറ്റുടക്കത്തെ നിയമത്തിലെ 4-ാം വകുപ്പിലെ 6-ാം ഉപവകുപ്പ് അനുസരിച്ച് സാമൂഹിക പ്രത്യാഖ്യാത അവലോകന പ്രകീയയിൽ സാമൂഹിക പ്രത്യാഖ്യാത നിർവ്വഹണ പദ്ധതിയും തയ്യാറാക്കേണ്ടതുണ്ട്. പദ്ധതിയാൽ ബാധി

ക്ഷेप്പുന കുടുംബങ്ങൾക്ക് ഉണ്ടാകാവുന പ്രത്യാധാതങ്ങൾ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിന് ഏറ്റുകേണ്ട അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തൽ നടപടികൾ ലിസ്റ്റ് ചെയ്ത് കൊണ്ടുള്ള ഒരു സാമൂഹിക പ്രത്യാധാത നിർവ്വഹണ പദ്ധതിയ്ക്കാണ് രൂപം നൽകേണ്ടത്. ഇങ്ങനെയുള്ള നടപടികൾ ഒരു സ്കീമിന് കീഴിലോ, പ്രോഗ്രാമിന് കീഴിലോ അതു സംഗതികളിൽ കേന്ദ്ര - സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നതിനെക്കാൾ കുറവായിരിക്കാൻ പാടുള്ളതല്ലായെന്നും നിഷ്കർഷിക്കുന്നുണ്ട്.

7.1 ലാലുകരണ സമീപനം

ഭൂമി ഏറ്റുകൂടൽ വിഷയത്തിലെ ഏറ്റവും ശ്രദ്ധേയമായ സംഗതി ഭൂമി, പാർപ്പിടം, ഉപജീവന മാർഗ്ഗം എന്നിവ നഷ്ടപ്പെടുന്നതു മുംബന ഉണ്ടാകുന്ന ആലോത്തതിന്റെ തീവ്രതയാണ്. ഈ ഉണ്ടാകുന്ന മാനസിക / ഭൗതിക ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ അളന്ന് തിട്ടപ്പെടുത്താൻ കഴിയുകയില്ലെന്നതാണ് യാമാർത്ഥ്യമായി നില നിൽക്കുന്നത്. ഭൗതികമായ നഷ്ടത്തിന്പുറം വൈകാരിക ബന്ധമുള്ള സ്വത്തുകൾ ഇടുവും നഷ്ടമാണ് പലപ്പോഴും ഉണ്ടാകുന്നത്. അതിനാൽ ബാധിക്കുന്ന സമൂഹത്തിന്റെ ഭൗതികവും വൈകാരികവുമായ നഷ്ടങ്ങളെ പരിഗണിച്ചു കൊണ്ടുള്ള ഒരു സമീപനമാണ് ലാലുകരണ നടപടികളിൽ സ്വീകരിക്കേണ്ടതായിട്ടുള്ളത്.

നഷ്ടപരിഹാരം നിർണ്ണയിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ നിയമം ഉദ്ദേശിക്കുന്ന അർത്ഥത്തിലും, ഭൂവൃദ്ധമകൾക്ക് സ്വീകാര്യവുമായ നിലവാരത്തിലും ഏതൊന്തു ശ്രമിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഏറ്റുകൂടുകലിനെ തുടർന്ന് ഭാഗികമായ രീതിയിൽ ഭൂമിയോ കെട്ടിടമോ അവശേഷിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, വകുപ്പ് 94 പ്രകാരം ഭൂവൃദ്ധമയുടെ അഭിപ്രായം അനുസരിച്ചുള്ള ഏറ്റുകൂടുക്കൽ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ യാതൊരു സാങ്കേതിക തടസ്സവും ഉണ്ടാകുന്നത് അഭികാരമുണ്ട്. ഏറ്റുകൂടുന്ന ഭൂമിയുമായി ചേരുന്ന വരുന്ന ചമയങ്ങൾക്ക് കൂടി നൃായമായ നഷ്ടപരിഹാരം ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതുമുണ്ട്. കൂടാതെ നഷ്ടപരിഹാരം നൽകിയ ശേഷം മാത്രം ഭൂമിയും മറ്റ് സ്വത്തുകളും ഏറ്റുകൂടുകുക, ഏറ്റുകൂടുക്കൽ നടപടികളിൽ കാലതാമസം ഉണ്ടാകാതിരിക്കുക, മുഴുവൻ നടപടികളിലും സുതാര്യത ഉറപ്പുകുക, ഭൂവൃദ്ധമകളെ വിശ്വാസിത്തിൽ എടുത്ത് കൊണ്ട് തന്നെ ചട്ടപ്രകാരമുള്ള നടപടികൾ പൂർത്തിയാക്കുക തുടങ്ങിയ സമീപനങ്ങൾ ആലോത ദുരിക്കരണത്തിന് ഏറെ പ്രയോജനം ചെയ്യുമെന്ന് കാണുന്നു.

നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതിയ്ക്ക് വേണ്ടി ഏറ്റുകൂടുക്കാൻ ശിപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ 05 വ്യക്തികളുടെ/കുടുംബങ്ങളുടെ കൈവശത്തിലാണ്. അതിനാൽ പദ്ധതിയ്ക്ക് വേണ്ടിയുള്ള ഭൂമിയേറ്റുക്കൽ 05 കുടുംബങ്ങളെ നേരിട്ട് ബാധിക്കുന്നതായി പിലയിരുത്തേണ്ടി വരുന്നു. ഏന്നാൽ ആരുടെയെങ്കിലും ഉപജീവന മാർഗ്ഗത്തെയോ കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളെയോ, തൊഴിലിനെയോ നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമിയേറ്റുക്കൽ ഒരു തരത്തിലും ബാധിക്കുന്നില്ല. കൈവശ ഭൂമി ഭാഗികമായി നഷ്ടപ്പെടുന്നത് കൂടാതെ ഒരു പാർപ്പിട കെട്ടിവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചുറ്റുമതിലിനെ ഭാഗികമായി ദോഷപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം മാത്രമാണ് ബാധിക്കുവാനും അലോതമായി നിരീക്ഷിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. അതുകൊണ്ട് തന്നെ പുനരധിവാസ-പുനസ്ഥാപന പാദ്ധ്യങ്ങൾ പ്രകാരമുള്ള ആശ്വാസ നടപടികളോ, അതിനെ കൊണ്ട് കുടുതലായ മറ്റ് നടപടികളുടെ ശുപാർശകൾക്കോ, പദ്ധതികൾ വേണ്ടിയുള്ള ഭൂമിയേറ്റുക്കലിൽ വിഷയമാക്കുന്നില്ലായെന്നാണ് നിരീക്ഷിക്കാൻ കഴിയുന്നത്.

7.2 ആലാതം ഒഴിവാക്കുന്നതിനോ, ലജ്ജുകരിക്കുന്നതിനോ, നഷ്ടം നികത്തുന്നതിനോ വേണ്ടിയുള്ള നടപടികൾ

ബാധിത സമൂഹത്തിൽ, സാധാരണയായി ഭൂമി നഷ്ടപ്പെടുന്നവർ, ഭൂമിയും പാർപ്പിടിച്ചും ഭാഗികമായോ പുർണ്ണമായോ നഷ്ടപ്പെടുന്നവർ, ജീവനോപാധികൾ/തൊഴിൽസ്ഥാപനങ്ങൾ/തൊഴിലുകൾ നഷ്ടപ്പെടുന്നവർ തുടങ്ങി വിവിധ തരത്തിലുള്ള ആലാതങ്ങൾ എൽക്കേണ്ടി വരുന്നവരുണ്ട്. ഇതിനു പുറമേ പൊതുസാമൂഹിക സ്വത്തുകളും പദ്ധതിലു സൗകര്യങ്ങളും ബാധിയ്ക്കപ്പെടാം. ഇതിനുവേണ്ടി 29-12-2017 ലെ ജി.എ(കൈയെഴുത്ത്) നമ്പർ 448/2017 ആർ.ഡി.സർക്കാർ ഉത്തരവ് പ്രകാരമുള്ള പുനരധിവാസ പുനഃസ്ഥാപന പാക്കേജും നിയമത്തിൽ മുന്നാം ഷൈധ്യുളായി പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള പദ്ധതിലു സംവിധാനവും കൊണ്ട് ആലാതങ്ങൾക്ക് ഒരു പരിധിവരെ ദുരീകരണം ഉണ്ടാക്കാവുന്നതാണ്.

നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതികൾ വേണ്ടിയുള്ള ഭൂമിയേറ്റുകൾ പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങളോയോ, കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളോയോ എത്തെങ്കിലും പൊതുസംരംഭങ്ങളോയോ,ആരു ദൈയക്കിലും ഉപജീവന മാർഗ്ഗത്തേയോ ബാധിക്കുന്ന/അഭ്യഷപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം പ്രദേശത്ത് സൃഷ്ടിക്കുന്നില്ല. കൈവശഭൂമി ഭാഗികമായി നഷ്ടപ്പെടുന്നത് കൂടാതെ ഒരു പാർപ്പിട കെട്ടിടവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചുറുമതിലിനെ ഭാഗികമായി അഭ്യഷപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം മാത്രമാണ് ബാധിത വ്യക്തികൾക്കുണ്ടാകുന്ന ആലാതമായി നിരീക്ഷിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

എറ്റുക്കുന്ന ഭൂമിയുള്ളൂ, നഷ്ടപ്പെടുന്ന മറ്റ് ചമയങ്ങൾക്കും നൃാധാരയതും ഭൂവൃദ്ധകൾക്ക് സ്വീകര്യവുമായ നഷ്ട പരിഹാരം നൽകി കൊണ്ട് തന്നെ ബാധിത സമൂഹത്തിന്റെ ആശങ്കകളെ പരിഹരിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് വിലയിരുത്തുന്നുണ്ട്.

7.3 പുനരധിവാസം, പുനഃസ്ഥാപനം, നഷ്ടപരിഹാരം എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിയമത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന നടപടികൾ

2013 ലെ ഭൂമിയേറ്റുകൾ നിയമനുസരിച്ച് കൂടിയിരിക്കപ്പെടുന്ന ജനസമൂഹത്തിന് പുനരധിവാസ പുനഃസ്ഥാപന അവകാശം പ്രദാനം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്ത് നിലവിലുള്ള സാഹചര്യം പരിഗണിച്ച്, നിയമം അനുശാസിക്കുന്ന ആനുകൂല്യങ്ങളിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിച്ച് കൊണ്ട് കൂടിയിരിക്കപ്പെടുന്ന സമൂഹത്തിന് കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെട്ട പുനരധിവാസ പുനഃസ്ഥാപന സംവിധാനം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു നയത്തിന് 29.12.2017 ലെ ജി.എ. (കൈ) നമ്പർ 448/2017/ആർ.ഡി. ഉത്തരവ് പ്രകാരം സംസ്ഥാന സർക്കാർ രൂപം നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 2013 നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 31 അനുസരിച്ചാണ് കൂടിയിരിക്കപ്പെടുന്ന കൂടുംബങ്ങൾക്ക് പുനരധിവാസ പുനഃസ്ഥാപന പാക്കേജിന്റെ ആനുകൂല്യം ലഭിക്കുന്നത്. ബാധിത കൂടുംബത്തെ ഒരു യുണിറ്റായി പരിഗണിച്ച് കൊണ്ട്, എറ്റുക്കുന്ന സ്വത്ത് വകുകൾക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുന്നതിന് പുറമേയാണ് പുനരധിവാസ പുനഃസ്ഥാപന പന്ന സംവിധാനങ്ങൾ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നത്. ഇതനുസരിച്ച് വീട് നഷ്ടപ്പെടുന്ന വർക്ക് പകരം വീട്, ജലസേചന പദ്ധതികൾക്കുവേണ്ടിയാണ് ഭൂമി എറ്റുക്കുന്ന തെക്കിൽ പകരം ഭൂമി, നഗരവൽക്കരണത്തിനാണ് എറ്റുക്കുന്നതെക്കിൽ വികസിപ്പിച്ചെടുത്ത ഭൂമിയുടെ 20%, നഷ്ടപരിഹാരത്തിന് തുല്യമായ നിരക്കിൽ ഭൂവൃദ്ധമകൾക്കായി സംവരണം, തൊഴിൽ നഷ്ടപ്പെടുന്നവർക്ക് പകരം തൊഴിൽ അമവാദൃതവാണ ധനസഹായം അല്ലെങ്കിൽ 20 വർഷത്തേക്ക് വാർഷിക വേതനം, ഉപ

ജീവന്ശാസ്ത്രം, ഗതാഗത ചെലവ്, പുനഃസ്ഥാപന സഹായം എന്നിവ ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള അവകാശങ്ങൾ ഉണ്ട്.

എറ്റുക്കുന്ന ഭൂമിയുടേയും അതിലെ ചമയങ്ങളുടേയും നഷ്ടപരിഹാരം നിർബന്ധിക്കുന്നതിന് പാലിക്കേണ്ടുന്ന നടപടി ക്രമങ്ങൾ നിയമത്തിൽ വ്യക്തമായി പരാമർശിക്കുന്നുണ്ട്. ഭൂമിയുടെ ക്രമങ്ങൾ വില നിർബന്ധിക്കുന്നതിന്, കഴിഞ്ഞ മുന്ന് വർഷത്തിനുള്ളിൽ സമാന സ്വാഭാവത്തിലുള്ള ഭൂമികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് രജിസ്ട്രേഷൻ ചെയ്തിട്ടുള്ള വിലയാധാരങ്ങളിൽ ഏറ്റവും കുടിയ വിൽപ്പന വില സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള അവന്ത് ശതമാനം ആധാരങ്ങളിലെ വിലയുടെ ശരാശരിയോ, പൊതു ആവശ്യങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി എറ്റുത്തിരുന്ന ഭൂമിക്ക് അനുവദിച്ചിരുന്ന തുകയോ പരിഗണിച്ച ശേഷം, ശ്രാമ പ്രവേശമാണെങ്കിൽ, നഗരപ്രവേശത്തിൽ നിന്നുള്ള ദുരന്തത അടിസ്ഥാനമാക്കി 1 മുതൽ 2 വരെയുള്ള ഒരു ഗുണന ഘടകത്തിന്റെ ഫലവും ചേർത്ത് പരിഗണിക്കുന്നു. എറ്റുക്കുന്ന ഭൂമിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചമയങ്ങൾ അമ്പവാ മറ്റ് ആസ്തികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിലയും കുടി ചേർത്ത് കിട്ടുന്ന ആകെ തുകയുടെ 100%തുക സൊലേഷ്യമായും ചേർത്താണ് ഭൂവൃദ്ധമയ്ക്ക് നൽകുന്നത്. കൂടാതെ വൃക്ഷങ്ങൾ ഉണ്ടക്കിൽ വനം/ കുഷി വകുപ്പുമായി ചേർന്ന അവയുടെ വിലയും നിർണ്ണയിച്ച് നൽകുന്നു.

7.4 പദ്ധതി റിപ്പോർട്ടിൽ തന്നെ അർത്ഥനാഡികാരി എറ്റുക്കുമെന്ന് വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ള നടപടികൾ

പദ്ധതിയ്ക്കായി എറ്റുക്കേണ്ടി വരുന്ന ഭൂമിയുടേയും അതിലെ ചമയങ്ങളുടേയും നഷ്ട പരിഹാര ചെലവ് വഹിക്കുന്നത് കൂടാതെ മറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങളാണും തന്നെ എറ്റുക്കാൻ നിലവിൽ തീരുമാനങ്ങളില്ലായെന്നാണ് അർത്ഥനാഡികാരിയിൽ നിന്ന് പഠന സംഘത്തിന് നേരിൽ അറിയാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

7.5 സാമൂഹിക പ്രത്യാഖ്യാത വിലയിരുത്തൽ വേളയിൽ തിരിച്ചറിഞ്ഞ, പദ്ധതി രൂപകൽപ്പനയിലെ മാറ്റങ്ങൾ, വിവിധ ശുപ്പുകളിലുടനീളമുള്ള ആഖ്യാതങ്ങളുടെ വ്യാപ്തിയും തീവ്രതയും പരിഹരിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ അധിക നടപടികൾ

പദ്ധതി പ്രകാരമുള്ള പാലത്തിന്റെ നിർമ്മാണം ഇതിനകം തന്നെ ആരംഭിക്കുകയും എക്കദേശം 25 ശതമാനത്തോളം പുർത്തീകരിച്ച അവസ്ഥയിലുമാണ്.പാലത്തിനും അപോച്ച രോധിനും വേണ്ടി ആവശ്യമായി വരുന്നതും, എറ്റുക്കത്തെ നടപടികൾക്ക് വിധേയമാക്കേണ്ടതുമായ സ്വകാര്യ ഭൂവിഭാഗങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി അഭൈന്ദ്രിയമന്റെ പ്രകാരമുള്ള ഭൂമി മുൻകൂറായി ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് എതാനും ഉടമകൾ അനുവാദം നൽകിയിട്ടുണ്ടും മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

ഈ സാഹചര്യം പരിഗണിക്കുമ്പോൾ ആഖ്യാതങ്ങൾ കൂറിയുന്ന തരത്തിൽ സമാനര സ്ഥലങ്ങളുടെ ലഭ്യത, പദ്ധതികൾ വേണ്ട ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ അളവിലുള്ള ഭൂമിയേറ്റുക്കൽ ശുപാർശയാണോയെന്ന സംഗതിയിലുള്ള പരിശോധന, തുടങ്ങി നിയമം/ചടങ്ങൾ അനുശാസിക്കുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങളുടെ പരിഗണനകൾക്ക് വലിയ പ്രസക്തി ഉള്ളതായി പഠന സംഘം വിലയിരുത്തുന്നില്ല.

ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂമിയേറ്റുകൽ മുവേന പാർപ്പിട കെട്ടിടങ്ങളേയോ,കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളേയോ ഏതെങ്കിലും പൊതുസംരംഭങ്ങളേയോ നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമിയേറ്റുകൽ ബാധിക്കുന്ന/ദോഷപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം പ്രദേശത്ത് സൃഷ്ടിക്കുന്നില്ല. കൈവശഭൂമി ഭാഗികമായി നഷ്ടപ്പെടുന്നത് കൂടാതെ ഒരു പാർപ്പിട കെട്ടിവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചുറ്റുമതിലിനെ ഭാഗികമായി ദോഷപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം മാത്രമാണ് ബാധിത വ്യക്തികൾക്കുണ്ടാകുന്ന ആലോതമായി നിരീക്ഷിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

അനേകംണ്ടതിൽ ബന്ധപ്പെട്ട ഭൂവൃദ്ധമകളിൽ പലരും അലെൻഫെൻ്റ് പ്രകാരമുള്ള ഭൂമി മുൻകുറായി ഉപയോഗിച്ചു കൊള്ളാൻ അനുവാദം നൽകിയിട്ടുള്ളതായും കാണുന്നു. ഈ സഹചര്യത്തിൽ ഏറ്റുകുന്ന ഭൂമിയ്ക്കും മറ്റ് ചമയങ്ങൾക്കും നൃായമായ നഷ്ടപരിഹാരം നൽകിക്കൊണ്ട് തന്നെ ബാധിത സമൂഹത്തിന്റെ ആലോതങ്ങൾ ആരീകരിക്കാൻ സാധിക്കുമെന്ന് വിലയിരുത്തുന്നു.

7.6 ഓരോ ലഭ്യകരണ തന്ത്രത്തിനും വിശദമായ പ്രവർത്തനങ്ങളും സമയ പരിധിയും ഉൾപ്പെടുത്തി കൊണ്ടുള്ള ലഭ്യകരണ പദ്ധതി

ഭൂമിയേറ്റുകൽ വിഷയത്തിൽ നഷ്ടപ്പെടുന്ന ഭൂമിയ്ക്കും മറ്റ് ആസ്തികൾക്കും നിയമം അനുശാസിക്കും പ്രകാരമുള്ള നടപടികളിലൂടെ നൃായമായ നഷ്ടപരിഹാരം ലഭിക്കുന്നതു കൊണ്ട് മാത്രം പദ്ധതി കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ആലോതങ്ങൾ സാധാരണയായി ആരീകരിക്കപ്പെടുകയില്ല. ഭൂമി മാത്രമായോ, ഭൂമിയും വ്യാപര സ്ഥാപനങ്ങളോ, തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങളോ, ഉപജീവന മാർഗ്ഗങ്ങളോ നഷ്ടപ്പെടുക തുടങ്ങിയ പ്രത്യേകം ആലോതങ്ങളാണ് സാധാരണയായി ബാധിത സമൂഹത്തിന് പ്രധാനമായും ഉണ്ടാകുന്നത്.

എന്നാൽ പട്ട വിധേയമായ നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതിയ്ക്ക് വേണ്ടിയുള്ള ഭൂമിയേറ്റുകൽ മുവേന ഒരു കുടുംബത്തെ പോലും കുടിയിറക്കപ്പെടേണ്ടി വരുന്ന സാഹചര്യമില്ല. മറ്റ് ഗുരുതരമായ ആലോതങ്ങളാണും തന്നെ പ്രദേശത്ത് സൃഷ്ടിക്കുന്നതായി കാണുന്നില്ല. അതിനാൽ ഭൂവൃദ്ധമകളെ കൂടി വിശ്വാസത്തിലെടുത്തു കൊണ്ട് ഭൂമിയ്ക്കും അതിനോട് ചേർന്ന ആസ്തികൾക്കും നിയമം നിഷ്കർഷിക്കുന്ന തരത്തിൽ നൃായമായതും ഭൂവൃദ്ധമകൾക്ക് സ്വീകര്യവുമായ നഷ്ടപരിഹാരം നൽകാൻ കഴിയുന്നതോടെ ടി നഷ്ടപ്പെടലിലൂടെ ഉണ്ടാകുന്ന ആലോതം/ഉൽക്കണ്ഠം ഒരുപരിധിവരെ പരിഹരിയ്ക്കപ്പെടാമെന്ന് കാണാവുന്നതാണ്.

പദ്ധതി പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിനു വേണ്ടി നിലവിലുള്ള വ്യക്ഷങ്ങൾ കുറച്ചു മുറിച്ച് മാറ്റപ്പെടേണ്ടി വരുകയും ചെയ്യുന്നു. വ്യക്ഷങ്ങൾ മുറിച്ച് മാറ്റുന്നതു മുവേനയുള്ള പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾ, വൈദ്യുത വിതരണ സംവിധാനം ഇവയ്ക്കുണ്ടാകുന്ന പുനർക്കമീകരണം എന്നിവ പരിസരവാസികൾ അനുഭവിയ്ക്കേണ്ടി വരുന്ന പരോക്ഷ ആലോതങ്ങളിൽ ചിലതാണെന്ന് കാണേണ്ടി വരുന്നു. ഭൂമിയും, ചമയങ്ങളും വ്യക്ഷങ്ങളും നഷ്ടപ്പെടുന്നതുമുവേനയുള്ള നഷ്ടങ്ങൾ ആരീകരിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ പരിഹാര മാർഗ്ഗങ്ങളും സമയക്രമവും നിയമത്തിൽ തന്നെ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആലോത ആരീകരണത്തിന് കുടുതൽ ആനുകൂല്യങ്ങൾ വാഗ്ദാനം ചെയ്ത് കൊണ്ടുള്ള ഒരു നയ രൂപീകരണത്തിന് സംസ്ഥാന സർക്കാർ രൂപം നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമിയേറ്റുകൽ പുനരധിവാസ-പുനസ്ഥാപന പാക്കേജീസ്റ്റ് ആനുകൂല്യം ലഭിക്കേണ്ടതുകൂടി തരത്തിലുള്ള

ആഘാതങ്ങളാനും സൃഷ്ടിക്കുന്നില്ലായെന്നത് ശരംഗാധികാരിയാണെന്നും കാണേണ്ടതുണ്ട്.

7.7 ഏറ്റുക്കാൻ പ്രതിജ്ഞാവാദമാണെനും, നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടവയിൽ തന്നെ ഏറ്റുക്കാൻ പ്രതിജ്ഞാവാദമല്ലാത്തതാണെനും അർത്ഥനായി കാരി സുചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള നടപടികൾ

ബാധിത സമൂഹത്തിന് ഉണ്ടാക്കാനിടയുള്ള ആഘാതങ്ങൾ ആരീകരിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന ചെലവ് ലഭ്യമാക്കുന്നത് ഒഴിച്ച് നിരുത്തിയാൽ പ്രത്യേകിച്ച് എന്തെങ്കിലും പ്രവർത്തനങ്ങൾ/ നടപടികൾ ഏറ്റുക്കാൻ പ്രതിജ്ഞാവാദമാണെന്നോ നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടവയിൽ തന്നെ ഏതെങ്കിലും നടപടികൾ ഏറ്റുക്കാൻ കഴിയുകയില്ലെന്നോ, എന്ന തരത്തിലുള്ള അഭിപ്രായമൊന്നും ഡെവലപ്പറിഞ്ഞ ഭാഗത്ത് നിന്ന് പഠന സംഘത്തിന് ലഭിച്ചിട്ടില്ല

അദ്ധ്യായം 8 സാമൂഹിക പ്രത്യാഘാത നിർവ്വഹണ പദ്ധതി സ്ഥാപന ചട്ടക്കൂട്

സ്വകാര്യ ഭൂമി സർക്കാർ ഏറ്റുക്കുന്ന നടപടികളിലും, ബന്ധപ്പെട്ട പുനരധിവാസ പുനഃസ്ഥാപന അവകാശങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്ന വിഷയത്തിലും വിവിധ അധികാരി സ്ഥാനങ്ങൾ നിശ്ചയിച്ച് കൊണ്ട്, നിർവ്വഹണ ഉത്തരവാദിത്വവും അവയ്ക്കുള്ള സമയക്രമവും നിയമത്തിലും ചട്ടങ്ങളിലുമായി നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഏറ്റുക്കേണ്ടി വരുന്ന ഭൂമിയുടെ സ്വഭാവം, വിസ്തൃതി, ഉദ്ദേശം, ഉണ്ടാക്കാവുന്ന പരാതികൾ/ ആക്ഷേപങ്ങൾ എന്നിവ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് അധികാരി സ്ഥാനങ്ങളെ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നും ബോധ്യപ്പെടുന്നുണ്ട്.

കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ ഭരണ നിർവ്വഹണ വകുപ്പുകൾ, തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ജില്ലാക്കളക്കടർ, പുനരധിവാസ-പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുള്ള കമ്മീഷണർ, അധ്യമിനിസ്ട്രേറ്റർ, ഭൂമി ഏറ്റുക്കൽ അധികാരി തുടങ്ങിയ വർക്കുള്ള ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ കൂടാതെ, പൊതുമരാമത്ത്, കൂഷി, വനം വകുപ്പുകൾക്കും ഈ വിഷയത്തിൽ ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ ഏറ്റുക്കേണ്ടാതായിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ വിവിധ അതോറിറ്റികൾ, കോടതികൾ എന്നി സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഇടപെടലുള്ളിലും ഇതിൽ ഉൾപ്പെട്ടവരുന്നുണ്ടെന്നും ബോധ്യപ്പെടുന്നുണ്ട്.

8.1 സ്ഥാപന ഘടനകളുടെ വിവരണവും ഓരോ ലഘുകരണ നടപടികൾ കും ഉത്തരവാദികളായ വ്യക്തികളും

ഭൂമി ആവശ്യപ്പെടുന്ന സ്ഥാപനം (അർത്ഥനായികാരി) ഉൾപ്പെടെ പുനരധിവാസ- പുനഃസ്ഥാപന കമ്മീഷണർ, അധ്യമിനിസ്ട്രേറ്റർ, ജില്ലക്കളക്കടർ, ഭൂമി ഏറ്റുക്കൽ അധികാരി തുടങ്ങിയവർക്ക് ആഘാത ആരീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ വ്യക്തമായ ചുമതലകൾ നിയമത്തിൽ/ ചട്ടങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആഘാതങ്ങൾ അനുഭവിയ്ക്കേണ്ടിവരുമെന്ന് കണ്ണെത്തുന്ന ബാധിത കുടുംബങ്ങളും ദേയും വ്യക്തികളുടേയും വിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് നിയമം അനുശാസിക്കുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു കൊണ്ട് തയ്യാറാക്കുന്ന പരിഹാര മാർഗ്ഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്ന ശുപാർശയുടെ കരകുൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും, അക്ഷേപങ്ങളും പരാതികളും

ഭാഗികമായി ദോഷപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യം മാത്രമാണ് ബാധിത വ്യക്തികൾക്കു ണ്ഡാകുന്ന ആളുാതമായി നിർക്കശിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ഇപ്രകാരം പദ്ധതിയ്ക്ക് വേണ്ടിയുള്ള ഭൂമിയേറ്റുക്കൽ ഏതെങ്കിലും കുടുംബങ്ങളെ അവരുടെ പാർപ്പിടകെട്ടിടങ്ങളിൽ നിന്ന് കുടിയിറക്കപ്പെടുകയോ, കച്ചവട/സ്വയംതൊഴിൽ സംരംഭങ്ങളുടെ സ്ഥാനഭ്യംഗം ഉണ്ഡാക്കുകയോ, ആരുടെയെങ്കിലും ഉപജീവനത്തെ ദോഷപ്പെടുത്തുകയോ ചെയ്യുന്ന സാഹചര്യമില്ലാത്തതിനാൽ പുനരധിവാസ-പുനരധിവാസ നടപടികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചെലവുകളാണും തന്നെ വിഷയമാക്കുന്നില്ലായെന്നത് ശ്രദ്ധേയമാണ്.

ക്രമനമ്പർ-5

പദ്ധതിയ്ക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ സാധിക്കുന്ന പൊതു സ്ഥലമോ, ഉപയോഗിക്കാതെ വെരുതെ കിടക്കുന്ന സ്ഥലമോ പ്രദേശത്ത് ലഭ്യമല്ല. പുഴയ്ക്ക് കുറുകെ പാലം നിർമ്മിക്കുന്ന വിഷയമായതിനാൽ ഉപയോഗിയ്ക്കാതെ കിടക്കുന്ന ഭൂവിഭാഗങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ സാങ്കേതികമായി കഴിയുകയില്ലായി പ്ലായെന്റും വസ്തുതയാണ്. പുഴയും, പുഴ പുറന്പോക്കുമാണ് പൊതു സ്ഥലമായി കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത് അവ കൂടി ഉപയോഗപ്പെടുത്തി കൊണ്ടാണ് പദ്ധതി യഥാർത്ഥമാക്കുന്നത്. കൂടാതെ സ്വകാര്യ ഭൂമിയേറ്റുക്കാതെ പദ്ധതിയ്ക്ക് ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയുന്ന തരത്തിലുള്ള ഭൂമിയെന്നും ദേവഭപ്പറുടെ കൈവശത്തിലുള്ളതായും മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല.

അഭിപ്രായം/ശുപാർശ

എറ്റവും ശുപാർശ ചെയ്തിരിക്കുന്ന ഭൂമി പദ്ധതി ആവശ്യത്തിന് വേണ്ടുന്ന അളവിലാണെന്നും, പദ്ധതി ലക്ഷ്യം സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ ഭൂമി ദൈവല്പ്പരുടെ കൈവശത്തിൽ ഇല്ലായെന്നും ബോധ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതി പ്രദേശവാസികൾക്ക് എൻ്റെ പ്രയോജനം ചെയ്യുന്നതായിട്ടാണ് പഠന സംഘത്തിന് വിലയിരുത്താൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. പദ്ധതിയ്ക്ക് വേണ്ടി ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭൂമിയേറ്റുക്കൽ താരതമ്യേന കുറഞ്ഞ തരത്തിലുള്ള ആഹാതങ്ങളാണ് പ്രദേശത്ത് സൃഷ്ടിക്കാൻ സാധ്യതയുള്ളത്. എറ്റവും ഭൂമിയ്ക്കും ചുറ്റുമതിലിനും ന്യായമായതും, ഭൂവൃദ്ധമകൾക്ക് സ്വീകാര്യവുമായ നഷ്ടപരിഹാരം നൽകി കൊണ്ട് നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമിയേറ്റുകല്ലുമായി മുന്നോട്ട് പോകാമെന്ന് പ്രാമാണികമായി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

ബാധിത വ്യക്തികളേയും, അർത്ഥനാഡികാരിയേയും പകെടുപ്പിച്ച കൊണ്ട് നടത്തുന്ന പൊതു ചർച്ചയിൽ/പൊതു വാദം കേൾക്കലിൽ ഉടലെടുക്കുന്ന ആക്ഷേപങ്ങൾ / അഭിപ്രായങ്ങൾ അവയ്ക്കുള്ള മറുപടികൾ തുടങ്ങിയവ കൂടി പരിഗണിച്ചു കൊണ്ട് പഠന സംഘത്തിന്റെ ശുപാർശ അന്തിമമാക്കുന്നതാണെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

അനുബന്ധം-1

4(1) വിജ്ഞാപനം

കേരള സർക്കാർ
Government of Kerala
2024

Regn.No. KERBIL/2012/45073
dated 05-09-2012 with RNI
Reg No.KL/TV(N)/634/2021-2023

കേരള ഗസറ്റ്

KERALA GAZETTE

അസാധാരണം

EXTRAORDINARY

ആധികാരികമായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതുന്നത്
PUBLISHED BY AUTHORITY

വാല്യം 13
Vol. XIII

തിരുവനന്തപുരം,
വെള്ളി
Thiruvananthapuram,
Friday

2024 ജനുവരി 05
05th January 2024
1199 ഫെബ്രുവരി 20
20th Dhanu 1199
1945 പോഷം 15
15th Pousha 1945

നമ്പർ
No. } 37

ഫോറം നമ്പർ 4

[ഫട്ടം 11(3) കാണക്ക്]

വിജ്ഞാപനം

DCTS/1312/2023-E5

2023 ജനവരി 04

കേരള സർക്കാർ 04/09/2020 ലെ 1995-ം നമ്പർ കേരള അസാധാരണ ഗസറ്റിൽ പരസ്യപ്പെട്ടതിൽ 04/09/2020 ലെ സം.ഉ.(പി) നമ്പർ 60/2020/ആർ.ഡി വിജ്ഞാപന പ്രകാരം 2013 ലെ ഭൂമി എററുട്ടുകൾക്കിനു നൂയമായ നഷ്ടപരിഹാരങ്ങൾ, നൂതനവൃത്തി ഘൂരണയിലാസ്ത്വികൾ മുഖ്യമായാണെങ്കിൽ അവകാശ ആക്ക് (2013 ലെ കേന്ദ്ര ആക്ക് 30) പ്രകാരമുള്ള കളക്കുടെ ഘുമതലകൾ നിർവ്വഹിക്കുവാൻ തുറന്ന് (എൽ.എ.) കിട്ടിയിട്ടുള്ള ഒരു കാര്യാലയം നിയമിച്ചിട്ടുള്ളതിനാലും,

ഇതോടൊപ്പുള്ള പട്ടികയിൽ വിവരിച്ചുള്ള ഭൂമി ഒരു പൊതു ആവശ്യത്തിന്, അതായത് തുറന്ന് ജീലി, മുക്കന്പുരം തല്ലുക്, ചെങ്ങാലുക്, കെള്ളായി വില്ലേജുകളിലെ കാനാത്തൊട്ട് റെഡിലേറ്റർ കൂടാം ഗ്രീഡിംഗ് സീറ്റേജുകളിൽ വേണ്ടി ആവശ്യമുണ്ടെന്നുാണ് ആവശ്യമുണ്ടായെന്നാമെന്നോ ജീലികളുടെക്ക് ബന്ധധനാക്കന്തിനാലും,

2013 ലെ ഭൂമി എററുട്ടുകൾക്കിൽ നൂയമായ നഷ്ടപരിഹാരങ്ങൾ, നൂതനവൃത്തി, ഘൂരണയിലാസ്ത്വികൾ, മുഖ്യമായ പരസ്യപരിഹാരങ്ങൾ അവകാശ ആക്ക് (2013 കേന്ദ്ര ആക്ക് 30) 4-ം വകുപ്പ് (1)-ഓം ഉപവകുപ്പിലെ വ്യവസ്ഥകൾക്കുന്നപുതമായി ജീലി കളക്കുർ താഴെ പട്ടികയിൽ പറയുന്ന സ്ഥലത്ത് ഒരു സാമ്പത്തിക പ്രത്യാഖാത വിലയിരുത്തെങ്കിൽ പഠനം നടത്തുന്നതിന് തീരുമാനിച്ചിട്ടുള്ളതിനാലും,

ഇപ്പോൾ തന്മൂലം ജീലിയുടെ സാമ്പത്തിക പ്രത്യാഖാത വിലയിരുത്തെങ്കിൽ യൂണിറ്റും സെൻട്രൽ ഫോർമേറ്റ് & സോഷ്യൽ റൂഡിസ്, പനങ്ങാട്, തിരുമല പി. ഒ, തിരുവനന്തപുരം ഏന്ന യൂണിറ്റിനെ നിയമം

This is a digitally signed Gazette.
Authenticity may be verified through <https://compose.kerala.gov.in/>

അമ്പലം കുന്തിയിലുള്ള സാമ്പത്തിക പ്രത്യോഗം എന്ന നടപ്പെന്നതിനും, സാമ്പത്തിക പ്രത്യോഗം നിർവ്വഹണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിനും ആമ്ലപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഈ പ്രതിയ 45 ദിവസത്തിനും പൂർത്തിയാക്കേണ്ടതാണ്. ഒരു കാരണാവശ്യം 6 മാസത്തിൽ തുടങ്ങാൻ പാടുള്ളതല്ല.

പട്ടിക

ശ്രീ രാജീവ്

താഴെക്കുറഞ്ഞ മുകൾപ്പുറം

വിജ്ഞാപനക്കാർ: ചെങ്ങാലുർ, കൊല്ലായി
(എക്കദുഃഖ വിനീതിപ്പെട്ടുമാണ് നൂറ്റിയിരിക്കുന്നത്)

ക്രമ നമ്പർ	വില്ലേജ്	സർവ്വ നം / സബ്സിവിഷൻ നം	വിവരങ്ങൾ റഹ്മാൻ രേവകൾ പ്രകാരം ക്രമീയുടെ താം)	വിസർജ്ജനം (ബഹുഭാഷാ)
1	ചെങ്ങാലുർ	319	പറമ്പ്	0.0038
		320/1-1	പറമ്പ്	0.0051
		320/1-2	പറമ്പ്	0.0031
2	കൊല്ലായി	✓ 179/4	പറമ്പ്	0.0235
ആകെ				0.0355 ബഹുഭാഷാ

(ഒന്ന്)

ജീവിക്കുളകുർ, രാജീവ്

PUBLISHED BY THE SUPERINTENDENT OF GOVERNMENT PRESSES
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, THIRUVANANTHAPURAM, 2024

This is a digitally signed Gazette.
Authenticity may be verified through <https://compose.kerala.gov.in/>

Digital signature by Veeran T
Date: 2024-01-05 02:04:45 +05:30

അനുബന്ധം - 2

ബാധിത വ്യക്തികളുടെയും പമയങ്ങളുടെയും വിവരങ്ങൾ

ക്രമ നം.	പേര് മേൽവിലാസം	സർവ്വ നമ്പർ	സബ് ഡിവി. നമ്പർ	തണ്ടപ്പേര് നമ്പർ	ബാധിക്കുന്ന പമയങ്ങൾ
	നെല്ലായി വിലോജ്				
1	ഷാജി ജനാർദ്ദൻൻ, തെക്കേ തത്ര ഹൗസ്, കുണ്ടുകടവ്.	179	4	--	ഇല്ല
	ചെങ്ങാലുർ വിലോജ്				
2	നാരായണൻ, ചിറ്റാടത്ത് വീട്, കുണ്ടുകടവ്, ചെങ്ങാലുർ.	319	-	2838	ഇല്ല
3	സഭാനുഭൻ, ചിറ്റാടത്ത് ഹൗസ്, കുണ്ടുകടവ്, ചെങ്ങാലുർ.	300	1-8	2837	ഇല്ല
4	വിൻസൈൻസ്, മുരിങ്ങാതേരി ഹൗസ്, കുണ്ടുകടവ്, ചെങ്ങാലുർ.	320	1/1	75	ഇല്ല
5	ജോസ്, മുരിങ്ങാതേരി ഹൗസ്, കുണ്ടുകടവ്, ചെങ്ങാലുർ.	320 321 326	1 - 1	186	ചുറുമതിൽ (ഭാഗികം)

പദ്ധതി സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾക്കായി ഡെവലപ്പർക്ക്
നൽകിയിരുന്ന കത്തിരൻ പകർപ്പ്

CENTRE FOR LAND AND SOCIAL STUDIES

Reg.No.5059/2019

T.C-39/457, Pangode, Thirumala.P.O, Thiruvananthapuram-06

No.CLASS/LA/TSR/004/2020(5)

Dated 23/01/2024

To

**The Chief Ex. Engineer,
Kerala Irrigation Infrastructure Development Corporation,
Thiruvananthapuram.**

Sir,

Sub: Land Acquisition-construction of Kanathode Regulator cum Bridge
Mukundapuram taluk-SIA Study-details of the project-called for-
reg

Ref: 1. Notification u/s 4(1) published in Extra Ordinary Gazette No
37 dated 05/01/2024
2. This firm's letter of even No.15/01/2024

This firm has been entrusted with the study of Social Impact Assessment pertaining to the acquisition of land for construction of Kanathode Regulator cum Bridge in Mukundapuram Taluk of Thrissur District. Study team has visited the proposed site on 19/01/2024 to ascertain the alignment of land under proposal of acquisition and to collect preliminary information. Moreover a series of qualitative and quantitative information on various aspects will need be collected from different areas like scheduled site, its vicinity, families which are likely to be affected or benefitted, Requiring body, Land Acquisition Officer, Local bodies etc.

In the circumstance, on the strength of the provisions in sub rules (2) and (8) of Rule 12 of the Land Acquisition Rules 2015, it is requested to your good self, being requiring body, that to make available information about the scheduled project, in response to the following questionnaire on the basis of Detailed Project Report and allied records, which are required to incorporate in the study report.

1. Aim or objective of the proposed bridge
2. Total land requirement for the project including that proposed for acquisition.
3. Whether the extent of land proposed for acquisition is the absolute bare - minimum extent needed for the project.

Contact : 9497786008, 9495627964
9447241691, 9446029769

www.classtvpm.in
e-mail:classtvpm@gmail.com

4. Whether the land proposed for acquisition in the scheduled area is a demonstrable last resort.
5. Whether land at an alternate place has been considered and found not feasible for the project.
6. Whether any land is already purchased, leased or acquired by the requisitioning body and the intended use for each plot required for the project.
7. Details of project size, location, capacity, outputs, production target, cost and risk.
8. Details of phases involved in the construction of proposed project.
9. Details of core design features, size and type of facilities pertaining to the bridge and approach road.
10. Need for ancillary infrastructure facilities for the bridge and approach road.
11. Details of work force requirement (temporary and permanent) for the project
12. State applicable laws and policies in the proposed construction of the bridge.
13. State background of the project including developer's/Requiring Body's background and governance structure.
14. Whether any measures has stated in the detailed project report to be introduced in connection with Social Impact Management Plan.
15. Whether any measures to be undertaken in connection with the Social Impact Management Plan that committed by requiring body in the project report.
16. Annual budget, plan of action and funding source with break up, and requirement and availability of fund related to the project.
17. Whether any environment impact assessment study has been conducted and details of any technical feasibility reports.

The information are expected to be available either through hard copy or email at the earliest as specified in the said rule. (If any, queries, please feel free to dial 9446029769 -Project Director).

With regards,

Project Director.

Copy to 1. The District Collector,Thrissur, for kind information
2. The Special Tahsildar, LA KIIFB,Thrissur. ,,

SOCIAL IMPACT ASSESSMENT
STUDY

**Construction of Regulator cum Bridge
at Kanathodu,Mukundapuram
Trissur**

DRAFT REPORT

By

Centre For Land And Social Studies, Pangode,
Thirumala PO, Thiruvananthapuram.695006